

Подільське СЛОВО

№5 (5264) П'ятниця, 2 лютого 2018 року

16 сторінок

10 кроків до
створення
кооперативу

3

Офіційне | Колегія

30 січня відбулася колегія Тернопільської райдержадміністрації, де було заслухано низку важливих питань життєдіяльності району. Засідання провів голова Олександр Похилый. У роботі колегії взяв участь голова районної ради Андрій Галайко.

Кожен, хто володіє землею, має отримувати прибутки

Про підсумки виконання програми соціально-економічного та культурного розвитку Тернопільського району за 2017 рік інформувач начальник відділу економічного та агропромислового розвитку і торгівлі РДА Володимир Заверуха, який охарактеризував стан у промисловості, сільському господарстві, торгівлі, малому бізнесі, енергетиці, будівництві. Завдяки стабільній роботі підприємств усіх галузей економіки Тернопільський район має високі соціально-економічні показники розвитку. Провідна галузь економіки краю — промисловість. За звітний період реалізовано продукції (товарів, послуг) на 61,9% більше ніж за 2016 рік. У Тернопільському районі найбільший в області показник середньої заробітної плати — 6 700 гривень.

Про стан у соціальній сфері доповідали начальник відділу освіти РДА Василь Цаль, начальник відділу культури РДА Віктор Навольський, в.о. головного лікаря Тернопільського районного територіального медичного об'єднання Іван Трач.

Зачитуючи розпорядження РДА з цього питання, голова Олександр Похилый наголосив, що здобутки, зокрема у сільськогосподарській галузі, могли б бути значно більшими, якби селяни, які володіють землею, навчилися ефективно на ній працювати, а отже, отримувати прибутки.

«Йдеться про сільськогосподарські кооперативи, — сказав Олександр Ігорович. — Цього року держава дає суттєву матеріальну підтримку селянам, які, об'єднавшись у кооператив, займатимуться садівництвом, ягідництвом, реалізацією молока, меду тощо. У нас багато землі, яку не використовують. Люди залишають сім'ї, допомагають підняти економіку сусідніх держав, забуваючи, що в себе вдома можна заробити більше. Тож чекаємо дієвих пропозицій, а зі свого боку підтримку гарантую».

Про ефективність заходів, які було вжито для забезпечення дієвої боротьби зі злочинними проявами та корупцією на території району доповідав заступник начальника РВ Головного управління Національної поліції в Тернопільській області Ярослав Мудрий. «Людям треба бути особливо пильними, бо на території обслуговування почастишали крадіжки приватного майна та грабежі, — наголосив Ярослав Володимирович, — не зменшується кількість дорожньо-транспортних пригод (18 — у 2016 році, 21 — у 2017-му). Наголосив на важливості задачі громадянами незареєстрованої зброї. Розраховуємо на дієву співпрацю з сільськими та селищними головами, свідомими громадянами, адже живемо у складній суспільно-політичній, військовій та економічній ситуації. Районний відділ поліції укомплектований, проте є вакантні посади, на які запрошуємо порядних людей. Зарплата — від 9 тисяч гривень».

Начальник районного відділу управління ДСНС України в Тернопільській області

Юрій Ткачик доповів про стан зовнішнього протипожежного водопостачання. Із 121 водонапірної башти у районі 16 — несправні, 47 потребують незначного ремонту, який необхідно зробити у найкоротший термін, адже це пожежна безпека населених пунктів району.

Про роботу Центру надання адміністративних послуг Тернопільської РДА доповідала керівник-адміністратор Ольга Ванчура. «Найбільша перевага Центру, який створено 4 роки тому, — це оперативність та поліпшення якості надання послуг, дотримання термінів, — сказала Ольга Леонівна, — за минулий рік прийнято 15211 заяв від суб'єктів звернення. Діяльність Центру забезпечує 5 працівників. Пріоритетами роботи у 2018 році буде встановлення терміналу для сплати за надання платних адміністративних послуг, збільшення пропускну здатності ЦНАПу впровадження системи електронного документообігу».

Заступник керівника апарату РДА, начальник відділу загального діловодства та контролю Світлана Мікітіна інформувала про організацію роботи зі зверненнями громадян та їх особистого прийому в 2017 році, а начальник відділу організаційної роботи та зв'язків із громадськістю апарату РДА Ірина Баюрак — про стан виконання делегованих повноважень органів виконавчої влади виконавчими комітетами сільських, селищних рад у 2017 році.

Галина ЮПСА — ТРР «Джерело». Фото автора.

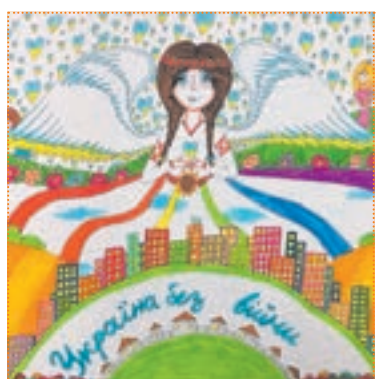
Графік роботи лікарів загальної практики сімейної медицини в закладах району

5

До 150-річчя з дня народження В'ячеслава Будзиновського

7

«Я намалюю тобі мирне небо»

9

Лютий — час сіяти перець і баклажани

14

Якість, яка не підведе

46027 м. Тернопіль, вул. С. Будного, 4а
тел/факс: +38 (0352) 25 44 35, 25 37 59
www.clas.com.ua e-mail: office@tanclas.com.ua

ДОНЕЦЬК

КІБОРГИ
ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ

7 лютого о 16 год.
в Тернопільському районному будинку культури (м. Тернопіль, вул. Шкільна, 4) відбудеться відеопоказ українського фільму про незламність сили духу кіборгів, присвяченого героїчному подвигу захисників Донецького аеропорту.

ВХІД ВІЛЬНИЙ

ПАЙОВА ЧАСТКА БЕЗ ПОСЕРЕДНИКІВ

Багатоквартирний житловий будинок із вбудовано-прибудованими приміщеннями громадського призначення та гаражами манежно-боксного типу по вул. Головацького, р-н 9 училища, мкр «Північний»

- задача I пускового комплексу IV квартал 2018 р.
- задача II пускового комплексу II квартал 2020 р.

9990 грн/м²

- 1-кімн. - 45,5 м²
- 2-кімн. - 62,61 м², 68,49 м²
- 3-кімн. - 82,57 м²

Гаражі. Підземні паркінги. Великий дитячий майданчик

ОК ЖБК «Головацького-1» тел.: 067 350-47-74, 096 749-82-78

Дозвіл №111 114170962418 від 6 квітня 2017 р.

Акценти

Порошенко підбив підсумки візиту в Давос

Президент Петро Порошенко вважає, що Всесвітній економічний форум у Давосі пройшов вдало, коли вдалося досягти найкращих результатів у співпраці з Міжнародним валютним фондом за всю історію відносин України з цією організацією.

«До цього в нас був лише один транш від МВФ, і потім Україна перестала виконувати обіцянки. Нині в нас вже є чотири транші, три меморандуми, які були повністю виконані. Ми отримали 8,7 млрд доларів у найкращий час в нашій історії. І робимо це під час російської окупації, незаконної анексії Криму, що вплинуло на рівень життя в моїй країні», — сказав Петро Олексійович.

Президент також акцентував увагу на тому, що за останні півроку в Україні були запроваджені найскладніші реформи – пенсійна, медична, децентралізація, які мають дуже сильний антикорупційний компонент. Також відбулася реформа освіти, завершилася

судова реформа, запущили дуже важливий закон про приватизацію, яким запроваджується механізм за аналогією з британським законодавством для інвесторів, з абсолютною прозорістю процедури. Крім того, також має дуже сильний антикорупційний компонент.

Він також зазначив, що керівники МВФ та Світового банку під час двосторонніх зустрічей у Давосі висловлювали задоволення результатами реформ та співпрацею з Україною.

На думку міністра соціального захисту Андрія Реви, співробітництво з МВФ

на нинішньому етапі необхідне для того, щоб економіка країни могла бути реформована, не відчувачи на собі тягаря зовнішніх виплат. У разі припинення співробітництва з Фондом, країні загрожує дефолт. «Чому говоримо про необхідність підтримки з боку МВФ? Якщо ми маємо підтримку МВФ і проводимо реформи, вони дають змогу нам перекредитуватися. Якщо припиняємо співпрацю, нам заявляють: «Немає питань, тоді повертайте

гроші». Ось тоді доведеться або забрати кошти з бюджету, або оголосити дефолт», — пояснив Рева. За його словами, він є прихильником продовження співробітництва з МВФ, щоб завершити реформи. «Уявіть собі, що буде, якщо забрати 150 млрд з бюджету цього року! Для порівняння — на національну оборону закладено 164 млрд. Потрібно продовжувати реформи і поводитися цивілізовано. Тому що борги, які

чиновники, що перебували при владі в Україні, набрали за роки незалежності, є наслідком популістської політики — доживемо до понеділка, доживемо до виборів», — наголосив міністр.

У сьогоднішній ситуації, в умовах військової агресії на сході України, за словами Реви, у країні не залишилося запасу міцності, щоб займатися популізмом.

Реформи

Держгеокадастр позбавлений права одноосібно ухвалювати рішення щодо розпорядження землею

Кабінет Міністрів України погодив механізми передачі у власність об'єднаним територіальним громадам землі, в тому числі землі поза межами населених пунктів.

Як повідомляє Урядовий портал, відповідне рішення ухвалене за сприяння Прем'єр-міністра України Володимира Гройсмана і передбачає оформлення відповідних урядових доручень Державній службі з питань геодезії, картографії та кадастру.

«Ми знайшли механізми передачі ОТГ усіх земель у власність. Це правда. Йдеться про те, що Держгеокадастр відведе землю і передасть її ОТГ. І цю роботу потрібно завершити 2018 року», — сказав Гройсман.

Прем'єр-міністр також наголосив, що до кінця року кожне обласне управління геокадастру має підписати з кожною ОТГ меморандуми, в яких будуть визначені строки та відповідальні особи за процес передачі земель.

Довідково.

Наприкінці січня глава уряду повідомив, що Кабінет Міністрів України знайшов оптимальне юридичне рішення і готовий вже з лютого розпочати процес передачі землі поза межами населених пунктів у власність об'єднаним територіальним громадам. За рішенням уряду з лютого громади можуть планувати свої території.

Гройсман також зауважив, що вже з 1 лютого структури Держгеокадастру будуть позбавлені права одноосібно ухвалювати рішення щодо розпорядження землями поза межами населених пунктів – без згоди об'єднаних територіальних громад.

Байковецька ОТГ покращує інфраструктуру завдяки державній субвенції

У Тернопільській області об'єднані територіальні громади активно працюють над покращенням інфраструктури та рівня життя місцевих мешканців. Прикладом успішної та вмотивованої стала Байковецька ОТГ. За рахунок субвенції на формування інфраструктури там придбали 5 одиниць техніки на загальну вартість 645 тис. грн, ключі від якої 29 січня вручив голова Тернопільської ОДА Степан Барна.

«За рахунок коштів, які громада отримала на розвиток інфраструктури, ми наприкінці минулого року закупили техніку, яка вже цього року працювала на наших дорогах. Здійснили капітальний ремонт другого поверху приміщення будинку культури. Плануємо створити ЦНАП та якісно оновити приміщення сільської ради, а також амбулаторію, щоб кожен мешканець зміг отримати якісні медичні послуги. Ми це виконаємо і доведемо багатьом скептикам, що можна робити реальні речі і за це отримувати веселі усмішки односельчан. Ми всі вмотивовані робити зміни, адже держава дала нам для цього ресурси, якими ми скористалися», — зазначив голова Байковецької ОТГ Анатолій Кулик.

Також він наголосив на важливості співпраці з обласною та районною державними адміністраціями: «Ми вдячні за підтримку ОДА і РДА. Ми — партнери і разом робимо спільну роботу, адже не існує окремих адміністрацій чи районів — ми одна держава, одна сім'я. Маємо багато напрацьованих проектів, які подали у Фонд регіонального розвитку. Минулого року виграли конкурс і завершили цього року ремонт двох доріг. Багато проектів готові до опрацювання. Приємно зауважити, що у громадах Тернопільщини сьогодні працюють хороші та ініціативні люди, тому разом ми —

велика сила, яка повинна змінити державу на краще».

«Мені приємно приїжджати до вас і бачити успіхи вашої громади. Приємно, що ви стали рупором децентралізації в Україні, що спільні кроки, які ми зробили протягом останніх двох років, дали конкретний результат», — наголосив голова Тернопільської ОДА Степан Барна. «Ми сьогодні бачимо очевидні зміни в селах, які об'єдналися в громади, які взяли на себе відповідальність за здійснення господарської діяльності і самі приймають рішення на що спрямовувати свої ресурси. Водночас, мені приємно констатувати той факт, що держава не залишається осторонь цих процесів, а бере в них активну участь», — зазначив Степан Степанович.

Він зауважив, що зміни до законодавства, які ініціювали Президент України Петро Порошенко і Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман, стали вагомими важелями для отримання надходжень до місцевих бюджетів. Зокрема, в частині того, що 60% податку на доходи фізичних осіб та 100% орендної сплати за землю залишаються у громаді.

«До об'єднання бюджет громади становив 5 мільйонів гривень, а сьогодні вийшов бюджет майже 70 млн грн, і це є конкретна зміна, коли ви самі визначаєте ефективність використання коштів. І найважливіше, що ми не прийшли до вас з порожніми руками, бо вже два роки поспіль держава підтримує і надалі підтримуватиме кроки з децентралізації», — підсумував голова ОДА.

На часі

У міській Тернополя розповіли, хто буде їздити в маршрутках безкоштовно та без обмежень

Вже з 1 лютого з 10 год. всі пільговики у громадському транспорті Тернополя, в тому числі у приватних маршрутках, за наявності «Соціальної карти тернополянина» їздитимуть безкоштовно та без обмежень.

Про це повідомили на сайті міської ради. «Процедура створення муніципальної транспортної системи є тривалою, тому на цей час ми маємо забезпечити гарантійні листи від приватних перевізників, в яких вони зобов'язуються дотримуватися всіх умов договору, оновити рухомий склад та використовувати для розрахунків за проїзд валідатори (пристрої для друку е-квитків). Зважаючи на ці факти та з метою недопущення транспортного колапсу, міська рада уклала з такими перевізниками додаткові угоди на перевезення пасажирів, — пояснює очільник Тернополя Сергій Надал. — У разі невиконання ними умов, зазначених у договорах та гарантійних листах, у будь-який день ми можемо розірвати тимчасові договори».

Отож, перевезення пасажирів у громадському транспорті Тернополя з 1 лютого буде таким:

У тролейбусах:

— пільговики (за наявності пільгової «Соціальної карти тернополянина») — впродовж дня, безкоштовно та без обмежень кількості;
— учні/студенти (за наявності «Учнівської/студентської карти тернополянина») оплачують 50% вартості проїзду;
— усі інші пасажири:

за наявності «Карт тернополянина» або електронного проїзного квитка сплачують 3 грн;

при розрахунку готівкою — 4 грн;
— учасники бойових дій їздять безкоштовно увесь день, без обмежень. При собі їм потрібно мати посвідчення учасника бойових дій.

У маршрутках:

— пільговики — до 10 год. — на платній основі (5 грн при розрахунку готівкою або 4 грн при використанні електронного неперсоніфікованого квитка). Після 10 год. і до кінця дня (за наявності пільгової «Соціальної карти тернополянина») — безкоштовно, без обмежень кількості пільговиків;

— учні (за наявності «Учнівської карти тернополянина») оплачують 50% вартості проїзду.

— усі інші пасажири:
за наявності «Карт тернополянина» або електронного проїзного квитка сплачують 4 грн;

при розрахунку готівкою — 5 грн;
— учасники бойових дій їздять безкоштовно увесь день, без обмежень. При собі їм потрібно мати посвідчення учасника бойових дій.

Актуально

Степан БАРИНА: «Необхідно залучити в область найбільший ресурс»

Цього року держава передбачила значний фінансовий ресурс на підтримку сільськогосподарських підприємств та створення обслуговуючих кооперативів. Тому сьогодні наше завдання — докласти максимум зусиль, щоб Тернопільщина отримала з цих коштів значну суму. На цьому наголосив голова Тернопільської ОДА Степан Барна під час скайп-наради з керівниками районних державних адміністрацій.

«На 2018 рік на підтримку агропромислового комплексу державного бюджету буде спрямовано 6,3 млрд грн. Зокрема, 4 млрд грн — на розвиток тваринництва та 1 млрд грн — на розвиток малого фермерства й обслуговуючих кооперативів, 1 млрд грн — на придбання сільгосптехніки, 300 млн грн — на розвиток садівництва і 66 млн грн — на часткове відшкодування відсоткової ставки за кредитами. Цю суму не будуть розподіляти пропорційно між регіонами, тобто, який буде активний стосовно створення кооперативів, будівництва фермерських комплексів, а також розвитку садівництва, зможе залучити найбільшу суму. Тому на сьогодні потрібно, навіть не чекаючи фінансування з боку Міністерства аграрної політики, терміново активізувати роботу і вже здійснювати заходи щодо проектування, розробки та надання земельних ділянок», — наголосив Степан Барна.

Він акцентував, щоб стратегія почала працювати, роботу треба здійснювати на всіх рівнях. І зауважив, що для розподілу фінансування визначені чіткі напрямки використання бюджетних коштів. Насамперед, значна сума буде спрямована на розвиток тваринництва. 2,5 млрд грн передбачено на будівництво нових ферм і комплексів.

«Максимальний кредит заплановано у сумі 10 мільйонів євро на будівництво одного тваринниць-

кого комплексу. Зауважу, що це подальшого вирощування великої рогатої худоби. Кредит буде надано під 3% на 5 років, а також передбачено максимальний розмір відшкодування тіла кредиту до 25%. Звертаю увагу голів адміністрацій Заліщицького, Густинського, Кременецького та Підгаєцького районів, в яких відсутні тваринницькі комплекси великої рогатої худоби: це ваш шанс підняти галузь тваринництва. Підняти галузь не чекати, а вже сьогодні розробляти проектно-кошторисну документацію, надавати земельні ділянки і шукати сільгоспідприємства, які готові працювати в цьому напрямку», — зазначив голова ОДА.

Також, за словами Степана Барни, 700 млн грн передбачено як бюджетну дотацію на вирощування молодняка великої рогатої худоби, що буде суттєвою підтримкою для особистих селянських господарств. 500 млн грн бюджетної дотації — на утримання молочного стада ВРХ. 300 млн грн — часткова компенсація вартості племінних тварин.

1 млрд грн, наголосив очільник Тернопільщини, буде спрямовано на розвиток фермерства та сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів. З цього мільярда 500 млн грн буде скеровано на здешевлення кредитів, в тому числі 100 млн грн передбачено для стимулювання фермерських господарств.

На часткове відшкодування фермерської техніки передбачено 205 млн грн. На компенсацію вартості насіння, придбаного фермерськими господарствами, — 190 млн грн, а на фінансову підтримку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів — 100 млн грн., передусім на придбання обладнання з переробки і створення умов для подальшої реалізації продукції, виробленої сільськогосподарськими кооперативами.

Крім коштів з державної скарбниці, на поточний рік передбачена й підтримка з обласного бюджету для особистих селянських господарств.

«В області є кілька програм, які спрямовані на розвиток тваринництва, на створення сільськогосподарських кооперативів, часткове відшкодування вартості доїльних апаратів тощо. Зокрема, кооперативам передбачено 650 тис. грн, особистим селянським господарствам, де є 3 і більше корови, на відшкодування вартості доїльних апаратів — 5 тис. грн. Торік, наприклад, ми здешевили 60 доїльних апаратів. Цього року прогнозуємо, що цифра буде більшою. Також в області працює біржа інновацій, завдання якої — сприяти у написанні та розробці бізнес-планів, вивчати та допомагати у розвитку різних напрямків діяльності. На це передбачено 208 тис. грн», — інформував Степан Барна.

Новини | Коротко про актуальне

Президент Петро Порошенко назвав неприйнятним польський закон про заборону «бандерівської ідеології» «Глибоко стурбований рішенням польського парламенту», — заявив Президент. Історична правда вимагає відвертої розмови і діалогу, а не заборони. Оцінки, які містяться в цьому рішенні, є абсолютно необ'єктивними і категорично неприйнятними. Жодне політичне рішення не може замінити історичну правду», — заявив Президент. За його словами, ухвалений закон не відповідає проголошеним принципам стратегічного партнерства між Україною та Польщею. Нагадаємо, 1 лютого, близько третьої години до Київського часом сенат Польщі ухвалив без поправок закон про Інститут національної пам'яті Польщі. Документ передбачає кримінальну відповідальність за заперечення злочинів українських націоналістів проти поляків.

Ситуація, яка наразі виникла з відшкодуванням підприємствам ЖКГ, ОСББ/ЖББ пільг та субсидій, наданих населенню оплата ЖКП, потребує негайного реагування з боку Міністерства фінансів України. Новий механізм виплати субсидій, введений в дію наказом Мінфіну 4 січня поточного року, фактично заблокував розрахунки по всій Україні. Підприємства галузі, ОСББ/ЖББ не повинні ставати заручниками ситуації — в цьому полягає принципова позиція Мінрегіону. Про це наголошено під час наради 26 січня 2018 року з представниками міністерств і відповідних служб під головуванням віце-прем'єр-міністра України — міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства Геннадія Зубка.

Реєстр неплатників аліментів буде публічно презентований 6 лютого. Про це заявив міністр юстиції України Павло Петренко. За його словами, в цьому реєстрі будуть «всі без винятку особи, які не платять аліменти, незалежно від статусу, посади чи перебування на державній службі». Як повідомлялося, 6 лютого набуває чинності закон про посилення відповідальності за несплату аліментів.

За даними Головного управління статистики у Тернопільській області, індекс промислової продукції у 2017 р., порівняно з 2016 р., становив 108,4%. Зростання випуску продукції спостерігалось у переробній промисловості на 10,6%, у добувній промисловості та розробленні кар'єрів — на 3,7%, у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря — на 0,2%. У переробній промисловості найбільшого зростання досягнуто на підприємствах з виробництва хімічних речовин і хімічної продукції — на 26,7%, харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів — на 19,3% та металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування, — на 14,8%. Водночас найбільший спад випуску промислової продукції спостерігався на підприємствах текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів (на 11,9%).

Сьогодні епідеміологи і далі називають ситуацію із захворюванням на кір на території Тернопільської області неблагополучною. Від початку року на теренах краю на кір захворіла 131 особа, з них — 69 дітей. На території області є три осередки спалаху кору — у Тернопільському, Шумському та Чортківському районах. У Тернопільському районі ситуація контролюється. В області триває вакцинація дітей та дорослих від цієї інфекційної захворювання. Та не встигли мешканці краю оголтувати від кору, як лікарі починають виставляти мешканців дифтерії і просять йти вакцинуватися і від цієї недуги.

На Микулинецькому кладовищі відбулася поминальна панахида за бійцями Тернопільського батальйону територіальної оборони «Збруч», які загинули 1 лютого 2015 року під час пожежі у польовому таборі поблизу села Червоний Чабан, що на Херсонщині.

10 лютого у Тернополі в торговельно-розважальному центрі «Подолля» вперше відбудуться Всеукраїнські аматорські спортивні змагання із кросфіту «Ігри Героїв». Турнір триватиме впродовж одного дня, а за першість помагаються учасники трьох категорій: I — атлети на візках; II — атлети з протезом нижніх кінцівок; III — атлети з ампутацією верхніх кінцівок. Участь у заході візьмуть 15-25 людей з інвалідністю, серед них і військовослужбовці, які отримали поранення в зоні АТО. Одним із незмінних учасників «Ігор Героїв» є тернопільський Святослав Олійник, який цього року став ще й одним із співорганізаторів змагань.

У понеділок, 29 січня, в мерії Лісабона, столиці Португалії, відбулося жеребкування країн-учасниць пісенного конкурсу «Євробачення-2018». Як зазначається, у першому півфіналі, 8 травня, виступатимуть 19 країн-учасниць: Албанія, Азербайджан, Білорусь, Бельгія, Болгарія, Чеська Республіка, Естонія, Ісландія, Ізраїль, Литва, Вірменія, Австрія, Хорватія, Кіпр, Фінляндія, Македонія, Греція, Ірландія, Швейцарія. У другому півфіналі, 10 травня, виступатимуть 18 країн-учасниць: Австралія, Данія, Норвегія, Молдова, Румунія, Росія, Сан-Маріно, Сербія, Нідерланди, Угорщина, Грузія, Мальта, Чорногорія, Латвія, Польща, Словенія, Швеція, Україна.

Археологи з Ель-Мансурського університету знайшли рештки динозавра, який жив на узбережжі океану, що існував задовго до появи Середземного моря. За словами науковців, динозавр був завдовжки 10 метрів та важив 5,5 тонн. Стародавня тварина належала до травоядних. Жила вона в часи Крейдового періоду, близько 80 мільйонів років тому.

10 кроків до створення кооперативу

У вересні 2017 року уряд прийняв концепцію, в якій визначив напрямки надання фінансової підтримки агропромислового комплексу у 2018 році. Відтак, 1 млрд грн, передбачений на підтримку малого фермерства, особистого селянського господарства та створення кооперативів, буде розподілений між учасниками України.

Зокрема, фінансову підтримку буде надано фермерам, які володіють землею до 100 га як лізинг на техніку, часткове відшкодування на техніку, відшкодування відсоткової ставки за користування кредитами комерційних банків, на розвиток садівництва, органічного виробництва тощо.

Детальніше про те, як створити кооператив, — у інфографіці.

Офіційне

Тернопільська місцева прокуратура інформує

Про стан роботи з проведення особистого прийому, розгляду звернень та забезпечення доступу до публічної інформації в Тернопільській місцевій прокуратурі за 2017 рік.

Упродовж 2017 року в Тернопільську місцеву прокуратуру, з надійшло 1380 звернень громадян, з яких 4 — задоволено, а 863 скеровано для вирішення в інші відомства.

Для прокуратури необхідно надсилати в електронну пошту zvern_zboriv@oblproc.gov.te.ua, у Зборівський відділ Тернопільської місцевої прокуратури — на електронну пошту zvern_zboriv@oblproc.gov.te.ua, а також усні звернення приймають за телефоном «гарячої лінії» у Тернопільській місцевій прокуратурі (0352) 52-13-63, у Зборівський відділ (0240) 2-10-90.

Упродовж 2017 року на телефон «гарячої лінії» усні звернення не надходили.

У 2017 році надійшли 22 звернення на електронну адресу Тернопільської місцевої прокуратури, з яких щодо 7 надано роз'яснення та 15 надіслано за належністю, про що належним чином повідомлено авторів через поштовий та електронний зв'язок.

Особистий прийом громадян керівників місцевих прокуратур, поряд із графіками прийому громадян у прокуратурі Тернопільської області та у Генеральній прокуратурі України.

Упродовж 2017 року здійснено особистий прийом 127 громадян, з них 100 — керівників прокуратури.

Упродовж 2017 року до Тернопільської місцевої прокуратури надійшли 18 запитів на інформацію.

Андрій ШОКАЛО,
виконавчач обов'язків керівника Тернопільської місцевої прокуратури радник юстиції.

Законом «Про внесення змін до Закону України «Про звернення громадян» щодо електронного звернення та електронної петиції від 02.07.2015 за №577-VIII внесено зміни та доповнення до ст. 5 ЗУ «Про звернення громадян».

Запроваджено можливість подання громадянами усних звернень за допомогою засобів телефонного зв'язку, тобто через телефони «гарячої лінії», та надсилання звернень з використанням мережі Інтернет, засобів електронного зв'язку (електронні звернення).

Окрім цього, повідомляється, що електронні звернення до Тернопільської місце-

Податкові новини

Для тих, хто подає звітність!

У Тернопільській ОДПІ рекомендують у разі подання податкової звітності особисто платниками податків або уповноваженими на це особами мати із собою документи, що посвідчують особу та надають право представляти інтереси платника податків, для пред'явлення у Центрі обслуговування платників.

Довідково:
Згідно з Податковим кодексом, особисто платників податків або уповноважених на це особа.

Відповідно до чинного законодавства:

- уповноваженою особою юридичної особи, яка

має право підпису чи подання податкової звітності, є особою, визначена установчими документами юридичної особи, або особа, тимчасово призначена на виконання таких функцій відповідними організаційно-розпорядчими документами підприємства;

- уповноваженою особою фізичної особи-підприємця, яка має право підписувати та подавати податкову звітність є фізична особа, яка має нотаріально посвідчене доручення щодо представлення інтересів платника податків у контролюючих органах та здійснення відповідних правочинів.

Як звітують сільськогосподарські товаровиробники-єдинники

У Тернопільській ОДПІ нагадали, що, згідно з положеннями Податкового кодексу України, до четвертої групи платників єдиного податку належать сільськогосподарські товаровиробники, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 відсотків.

Для переходу на спрощену систему оподаткування або щорічного підтвердження статусу платника єдиного податку сільськогосподарські товаровиробники подають до 20 лютого поточного року:

- загальну податкову декларацію з податку на поточний рік щодо всієї площі земельних ділянок, з яких сільськогосподарських угідь (рілля, сіножатей, пасовищ, багаторічних насаджень) та/або земель водного фонду внутрішніх водойм (озер, ставків та водосховищ), контролюючому органу за місцем перебування на податковому обліку);

розрахунок частки сільськогосподарського товаровиробництва контролюючому органу за місцем розташування такої земельної ділянки;

розрахунок частки сільськогосподарського товаровиробництва контролюючому органу за місцем розташування земельних ділянок за формою, затвердженою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної аграрної політики, за погодженням із центральним

органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику;

відомості (довідку) про наявність земельних ділянок контролюючому органу за своїм місцезнаходженням та/або за місцем розташування земельних ділянок.

У відомостях (довідці) про наявність земельних ділянок зазначають дані про кожний документ, що встановлює право власності та/або користування земельними ділянками, у тому числі про кожний договір оренди земельної частки (паю).

Докладніші консультації – у Центрі обслуговування платників та за телефоном: 43-46-10.

Ваш дільничний інспектор

Тернопільське РВП ТВП ГУНП у Тернопільській області

Повна назва посади, звання, П.І.П.	Територія обслуговування поліцейської дільниці	Місцезнаходження поліцейських станцій (службових приміщень)
Контактний телефон		
 Начальник сектору превенції патрульної поліції майор поліції Гейко Богдан Романович 096 4668760		
 Заступник начальника сектору превенції патрульної поліції ст. лейтенант поліції Василук Володимир Богданович 096 6517489		
 Старший ДОП майор поліції Яржемський Юрій Петрович 096 6050262	с. Байківці с. Стегниківці с. Курники с. Дубівці	Поліцейська станція с. Байківці
 Старший ДОП майор поліції Гаврилюк Володимир Тарасович 098 6558957	смт В.Бірки с. Смиківці с. Ступки с. Ангелівка с. Чернівів-Руський с. Соборне с. Романівка с. Малий Ходачків	Приміщення сільських рад смт В.Бірки с. Смиківці с. Ступки с. Малий Ходачків с. Романівка
 ДОП старший лейтенант поліції Шегера Віталій Віталійович 098 0252435	с. Гаї-Гречинські с. Гаї-Шевченківські с. Шляхтинці с. Лозова	Поліцейська станція с. Байківці

 ДОП старший лейтенант поліції Базар Василь Зеновійович 096 9097159	с. Підгородне с. Драганівка с. Почапинці с. Домаморич с. Довжанка	Приміщення сільських рад с. Підгородне с. Драганівка с. Почапинці с. Домаморич с. Довжанка
 ДОП капітан поліції Чимішин Романович 068 7277438	с. Біла с. Великий Глибочок с. Чистилів с. Плотица с. Івачів Долішній с. Івачів Горішній с. Ігровиця	Приміщення сільських рад с. Біла с. Великий Глибочок с. Чистилів с. Плотица с. Івачів Горішній с. Ігровиця
Вакансія	с. Мишковичі с. Велика Лука с. Хатки с. Мироліубівка с. Лучка с. Настасів с. Йосипівка с. Мар'янівка	Приміщення сільських рад с. Мишковичі с. Велика Лука с. Мироліубівка с. Настасів с. Йосипівка с. Мар'янівка
 ДОП старший лейтенант поліції Олійник Віктор Петрович 096 7402879	с. Петриків с. Острів с. Буцнів с. Серединки	Приміщення сільських рад с. Петриків с. Острів с. Буцнів
 ДОП старший лейтенант поліції Мартинів Павло Володимирович 098 8933033	Великогаївська громада с. Великі Гаї с. Товстолуг с. Білоскірка с. Грабовець с. Дичків с. Козівка с. Скоморохи с. Прошова с. Баворів с. Застінка с. Застав'я с. Смолянка	Поліцейська станція с. Товстолуг

На прийом до лікаря

Графік роботи лікарів загальної практики сімейної медицини
в лікувально-профілактичних закладах району (з 24.01.2018 р.)

№	Село	П.І.Б.	День тижня	Години прийому	Виклики на дім:
1.	В. Бірки	Сердюк Людмила Миколаївна	понеділок, середа, четвер, п'ятниця	9.00-12.30	13.00-16.42
2.	В. Бірки	Олексієвець Олег Адамович	вівторок, четвер	9.00-12.30	13.00-16.42
3.	М. Ходачків	Оконський Іван Михайлович	вівторок	9.00-12.30	13.00-16.42
4.	Константинівка	Оконський Іван Михайлович	четвер	9.00-12.30	13.00-16.42
5.	Кип'ячка	Оконський Іван Михайлович	п'ятниця	9.00-12.30	13.00-16.42
6.	Грабівці	Мацелюх Володимир Євгенович	понеділок	9.00-12.30	13.00-16.42
7.	Білоскірка	Мацелюх Володимир Євгенович	середа	9.00-12.30	13.00-16.42
8.	Застінка	Мацелюх Володимир Євгенович	п'ятниця	9.00-12.30	13.00-16.42
9.	Товстолуг	Бойчук Тетяна Ярославівна	вівторок I, III тиждень	9.00-12.30	13.00-16.42
10.	Красів	Бойчук Тетяна Ярославівна	вівторок II, IV тиждень	9.00-12.30	13.00-16.42
11.	Красівка	Бойчук Тетяна Ярославівна	четвер	9.00-12.30	13.00-16.42
12.	Баворів	Литвин Юрій Михайлович	понеділок, вівторок, четвер, п'ятниця	9.00-12.30	13.00-16.42
13.	Козівка	Литвин Юрій Михайлович	середа	9.00-12.30	13.00-16.42
14.	Смолянка	Дударенко Віталій Анатолійович	вівторок I, III тиждень	9.00-12.30	13.00-16.42
15.	Скоморохи	Дударенко Віталій Анатолійович	вівторок II, IV тиждень	9.00-12.30	13.00-16.42
16.	Прошова	Дударенко Віталій Анатолійович	четвер	9.00-12.30	13.00-16.42
17.	В. Березовиця АЗПСМ	Головецький Михайло Іванович	вівторок, п'ятниця	9.00-12.30	12.00-16.45
18.	Острів	Головецький Михайло Іванович	понеділок, четвер	9.00-12.30	12.30-16.45
19.	Буцнів	Головецький Михайло Іванович	середа	9.00-12.30	12.30-16.45
20.	Серединки	Головецький Михайло Іванович	середа	9.00-12.30	12.30-16.45
21.	В. Березовиця	Бобецька Оксана Богданівна	понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця	8.30-12.00	12.00-16.15
22.	В. Березовиця	Чобанюк Іванна Василівна	понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця	8.30-12.00	12.00-16.15
23.	В. Березовиця (кемпінг)	Сампара Ірина Ярославівна	понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця	9.00-12.30	12.30-16.45
24.	В. Березовиця (кемпінг)	Зварич Оксана Олександрівна	понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця	9.00-12.30	12.30-16.45
25.	Настасів АЗПСМ	Прайзнар Ольга Антонівна	понеділок, середа, четвер, п'ятниця	9.00-12.30	13.00-16.00
26.	Йосипівка	Прайзнар Ольга Антонівна	вівторок I, III тиж.	9.00-12.30	13.00-16.00
27.	Мар'янівка	Прайзнар Ольга Антонівна	вівторок II, IV тиж.	9.00-12.30	13.00-16.00
28.	Ступки АЗПСМ	Бойко Лілія Сергіївна	понеділок, середа, п'ятниця	9.00-12.30	13.00-16.00
29.	Ангелівка	Бойко Лілія Сергіївна	вівторок	9.00-12.30	13.00-16.00
30.	Романівка	Бойко Лілія Сергіївна	четвер	9.00-12.30	13.00-16.00
31.	Ступки	Савич Марія Петрівна	вівторок, четвер, п'ятниця	9.00-12.30	13.00-16.00
32.	Соборне	Савич Марія Петрівна	понеділок	9.00-12.30	13.00-16.00
33.	Чернелів-Руський	Савич Марія Петрівна	середа	9.00-12.30	13.00-16.00
34.	Ігровиця АЗПСМ	Шпитковський Володимир Антонович	понеділок, середа, четвер, п'ятниця	9.00-12.30	13.00-16.00
35.	Івачів Долішній	Шпитковський Володимир Антонович	вівторок	9.00-12.30	13.00-16.00
36.	Івачів Горішній	Шпитковський Володимир Антонович	четвер	9.00-12.30	13.00-16.00
37.	В.Глибочок АЗПСМ	Головата Надія Миколаївна	понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця	9.00-12.30	13.00-16.00
38.	В.Глибочок	Юркевич Оксана Петрівна	понеділок, вівторок, четвер, п'ятниця	9.00-12.30	13.00-16.00
39.	Чистилів	Юркевич Оксана Петрівна	середа	9.00-12.30	13.00-16.00
40.	Мишковичі	Карпенко Галина Володимирівна	понеділок, середа, четвер, п'ятниця	9.00-12.30	13.00-16.00
41.	В Лука Хатки	Карпенко Галина Володимирівна	вівторок	9.00-12.30	13.00-16.00
42.	Мишковичі	Соколовська Галина Василівна	понеділок, вівторок, середа, четвер,	9.00-12.30	13.00-16.00
43.	Миролюбівка	Соколовська Галина Василівна	п'ятниця	9.00-12.30	13.00-16.00
44.	Лучка	Соколовська Галина Василівна	середа	9.00-12.30	13.00-16.00
45.	Мишковичі	Зарусінська Лілія Юріївна	понеділок, вівторок, середа, четвер,	9.00-12.30	13.00-16.00
46.	Шляхтинці, Гаї Гречинські	Мащак Володимир Іванович	понеділок, середа, п'ятниця	9.00-12.30	13.00-16.00
47.	Лозова	Мащак Володимир Іванович	вівторок I, IV тиждень	9.00-12.30	13.00-16.00
48.	Курники	Мащак Володимир Іванович	четвер I, IV тиждень	9.00-12.30	13.00-16.00
49.	Стегниківці	Мащак Володимир Іванович	вівторок II тиждень, четвер III тиждень	9.00-12.30	13.00-16.00
50.	Дубівці	Мащак Володимир Іванович	вівторок III тиждень, четвер II тиждень	9.00-12.30	13.00-16.00
51.	Гаї Ходорівські	Нагірна Наталя Вікторівна	понеділок	9.00-12.30	13.00-16.00
52.	Байківці	Нагірна Наталя Вікторівна	середа, п'ятниця	9.00-12.30	13.00-16.00
53.	Тернопільська АЗПСМ	Мац Марія Леонівна	понеділок, середа, четвер	11.10-19.00, 08.00-15.50, 08.00-15.50	
54.	Забойки	Мац Марія Леонівна	вівторок I тиж.	8.00-12.00	12.00-15.45
55.	Драганівка	Мац Марія Леонівна	вівторок II тиж.	8.00-12.00	12.00-15.45
56.	Підгороднє	Мац Марія Леонівна	п'ятниця I тиж.	8.00-12.00	12.00-15.45
57.	Підгороднє	Мац Марія Леонівна	п'ятниця II тиж.	8.00-12.00	12.00-15.45
58.	Підгороднє	Юхимчук Ганна Теодорівна (педіатр)	понеділок	8.00-12.00	12.00-15.45
59.	Драганівка	Юхимчук Ганна Теодорівна (педіатр)	четвер, I тиждень	8.00-12.00	12.00-15.45
60.	Забойки	Юхимчук Ганна Теодорівна (педіатр)	четвер, II тиждень	8.00-12.00	12.00-15.45
61.	Почапінці	Юхимчук Ганна Теодорівна (педіатр)	четвер, III тиждень	8.00-12.00	12.00-15.45
62.	Тернопільська АЗПСМ	Яворська Наталя Миколаївна	вівторок, середа, п'ятниця	8.00-15.50, 11.10-19.00, 08.00-15.50	
63.	Смиківці	Яворська Наталя Миколаївна	понеділок	8.00-12.00	12.00-15.45
64.	Гаї Шевченківські	Яворська Наталя Миколаївна	четвер	8.00-12.00	12.00-15.45
65.	Тернопільська АЗПСМ	Корчинська Богдана Федорівна (педіатр)	понеділок, вівторок, четвер	14.00-17.51, 08.30-11.51, 08.30-11.51	
66.	Домаморич	Корчинська Богдана Федорівна (педіатр)	п'ятниця	8.00-12.00	12.00-15.45
67.	Гаї Шевченківські	Корчинська Богдана Федорівна (педіатр)	середа	8.00-12.00	12.00-15.45
68.	Тернопільська АЗПСМ	Смачило Ігор Богданович	понеділок, середа, п'ятниця	08.00-15.50, 08.00-15.50, 11.10-19.00	
69.	Петрики	Смачило Ігор Богданович	вівторок, четвер	8.00-12.00	12.00-15.45
70.	Тернопільська АЗПСМ	Лазурко Лариса Петрівна (педіатр)	понеділок, середа, п'ятниця	08.00-16.12, 08.00-16.12, 08.00-16.12	
71.	Петрики	Лазурко Лариса Петрівна (педіатр)	вівторок	8.00-12.00	12.00-15.45
72.	Довжанка	Лазурко Лариса Петрівна (педіатр)	четвер	8.00-12.00	12.00-15.45
73.	Тернопільська АЗПСМ	Корольок Ореста Миколаївна	понеділок, вівторок, четвер	8.00-16.12, 11.10-19.00, 8.00-16.12	
74.	Біла	Корольок Ореста Миколаївна	середа, п'ятниця	8.00-12.00	12.00-15.45
75.	Тернопільська АЗПСМ	Юхимчук Ганна Теодорівна (педіатр)	понеділок, середа, четвер	08.30-16.42, 08.30-16.42, 08.30-16.42	
76.	Біла	Юхимчук Ганна Теодорівна (педіатр)	вівторок	8.00-12.00	12.00-15.45
77.	Плотича	Юхимчук Ганна Теодорівна (педіатр)	п'ятниця	8.00-12.00	12.00-15.45
78.	Тернопільська АЗПСМ	Саковець Наталя Василівна	вівторок, середа, четвер	08.00-15.50, 08.00-15.50, 11.10-19.00	
79.	Плотича	Саковець Наталя Василівна	понеділок	8.00-12.00	12.00-15.45
80.	Довжанка	Саковець Наталя Василівна	п'ятниця I тиж.	8.00-12.00	12.00-15.45
81.	Домаморич	Саковець Наталя Василівна	п'ятниця II тиж.	8.00-12.00	12.00-15.45
82.	Тернопільська АЗПСМ	Терещенко Олена Дмитрівна (педіатр)	вівторок, четвер, п'ятниця	09.00-16.50, 09.00-16.50, 09.00-16.50	
83.	В. Гаї	Терещенко Олена Дмитрівна (педіатр)	понеділок, середа	8.00-12.00	12.00-15.45
84.	Тернопільська АЗПСМ	Мелех Наталя Олександрівна (педіатр)	понеділок, середа, п'ятниця	08.00-16.12, 08.00-16.12, 08.00-16.12	
85.	В. Гаї	Мелех Наталя Олександрівна (педіатр)	вівторок, четвер	8.00-12.00	12.00-15.45
86.	Тернопільська АЗПСМ	Боднар Галина Олегівна	вівторок, четвер, п'ятниця	08.00-16.12, 08.00-16.12, 08.00-16.12	
87.	В. Гаї	Боднар Галина Олегівна	понеділок, середа	8.00-12.00	12.00-15.45

Український бестселер

Визначення «український бестселер» — хибне, бо великі тиражі хіба що снілися письменникам часів незалежності. До 2011 року в Україні розмітали, мов гарячі пірижки, лише українську версію Гаррі Поттера. Потім Василь Шкляр своїм «Чорним Вороном» задав навісшу на сьогодні тиражну планку — 300 тисяч примірників. Її дотепер ніхто не подолав. Проте книжковий простір формують не тиражі, а книга, про яку говорять у культурному середовищі.

Пропонуємо вашій увазі перелік творів від українських авторів, що побачили світ 2017 року і варті, аби присвятити їм вечір.

Сподіваємося, кожен зможе знайти щось цікаве для себе.

Любоко Дереш «Спустошення», Сергій Жадан «Інтернат», Володимир Рафєєнко «Довгі часи», Наталка Сняданко «Охайні прописи ерцгерцога Вільгельма», Юрій Винничук «Лютеція», Олександр Ірванець «Харків 1938», Остап Дроздов «№2», Макс Кідрук «Не озирайся і мовчи», Марина

Грилич «Падре Балтазар на прізвисько Тойво», Олексій Жупанський «Благослови Тебе Боже! Чорний Генсек», Катерина Калитко «Земля Загублених, або Маленькі страхи», Сергій Бут «Аляски», Олег Миколая «Череп», Галина Рис «Амстердам — Київ. І тривога свята Миколая», Лора Підгірна «Червона Офелія», Сергій Плохій «Убивство у Мюнхені. По червоному сліду», Андрій Кокотюха «Офіцер із Стрийського парку», Василь Шкляр «Троща».

«Зраду можна зрозуміти, але не можна виправдати»

Письменник Василь Шкляр у своїх книгах розповідає про нелегкі долі українських повстанців. У 2011-му він відмовився отримувати Національну премію ім. Т. Шевченка на знак протеста Табачника. Згодом у Холодному Яру Василю Шкляру вперше в історії вручили Народну Шевченківську премію. Грошовий еквівалент нагороди — 260 тисяч гривень — письменник переказав у фонд екранізації «Чорном Ворона».

Романи Шкляра «Чорний Ворон» («Залишенець») і «Маруся» вже стали культовими, на них виховуються нові покоління українців. Вони відкривають невідомі сторінки українського повстанського руху 1919-1920-х років і надихають на боротьбу за свою країну. Відвага історії жертвної любові до рідної землі і відваги холодноярських отаманів — Чорном Ворона і 16-річної гімназистки Олександри Соколовської, котра стала отаманом Марусею, очоливши тисячне військо.

А торік вийшла друком «Троща», що вже стала одним із найпопулярніших історичних романів про УПА. Автор розповідає заради нього навіть Батьківщину... «Зраду можна зрозуміти, але не можна виправдати» — такий лейтмотив твору. Цій темі присвячені основні моменти книги. Автор змальовує час, коли чекістська машина вкоріняла в середовище повстанців своїх агентів. Іноді підозра падала на найближчих побратимів. А з сторінок роману переплелися на любові і помста, дружба і зрада, кохання і ненависть, «свої» і «чужі».

— Я довго шукав універсальну історію про бандерівців, про УПА, про бандерівське підпілля, про ті тяжкі часи, які розпочалися в другій половині сорокових років — після того, як завершилися збройна боротьба на два фронти, — розповів Василь Шкляр під час однієї з презентацій книжки.

І знайшов письменник таку історію на Тернопільщині. У трикутнику між селами Купчинці, Ішків і Багатківці, де протікає річка Стрипа, у плавнях, в очеретах переховувалися бандерівські вояки. Життя у підпіллі було тяжким. А там було де скупатися, відігритися на сонці. Саме там у 47-му підпільники унаслідок зради оточили червонопогонники і відбулася дра-

ма, описана у книжці «Троща». Чому троща? Бо місцеві жителі трошею називають очерет.

— У мене аж серце здригнулося, коли пізнав це слово. Адже відчув, що це — не тільки очерет. Троща — це катастрофа, це бійня, це трощення людських життів, доля та майбутнього, — зізнався письменник.

Пототипом герою «Трощі» став знаменитий УПА Мирослав Симчич, «Кривоніс», котрий понад 30 років просидів у таборах. Сьогодні йому 95. Лише торік у листопаді Косівський суд повністю його реабілітував. Зі слів Василя Шкляра, про події над Стрипою у дописі залишилися документальні свідчення — протоколи допитів працівників служби безпеки, які допитували зрадників і їхніх родичів.

У 1949-му на межі Львівської і Тернопільської областей до 18-річної дівчини прийшли підпільники, котрі заперили, що вона доживе до вільної України, а з них не доживе ніхто. «Стефко, ми закопаємо папери, які мусять прочитати нащадки, і ти будеш свідком, де ми їх закопаємо», — сказали дівчині повстанці. В алюмінієвих бідонах вони заховали одну частину документів

на цвинтарі, а другу — в лісі. Стефа все життя берегла таємницю архіву УПА, а віддала його вже у 1991-му, коли Україна стала незалежною, — поділився письменник.

Цей поділ був зберіганий в офісі Української республіканської партії, заснованої 1990-го дисидентом Левком Лук'яненком. Сьогодні документи — у Львові, в музеї, розташованому на місці тюрми на Лонцького.

Події в романі розгортаються у двох часових паралелях. Перша — 1970 рік. Місто на сході України. Головний герой — політ'язень на псевдо «Місяць», який пережив 25 років заслання в радянських таборах і тепер намагається «знайти свою долю у місті козацької слави». Друга — драматичні події останніх років підпільної боротьби вояків УПА за волю України, до яких героя повертають спогади. Випадково знайшовши могилу друга, він прагне розгадати таємницю ганебної підступності, зброї. Автор розкриває те, що й досі замовчують у багатьох українських родинах. Поки одних безжалюдно висилають на каторгу в засніжені простори Сибіру, інші отримують погони та ордени, ставши «очима» і «вухами» ворога у власному місті чи селі.

— Роман «Троща», насамперед, про перемогу людини над обов'язком складних умов. Коли ворог переважав чисельно і був надзвичайно підступним. Ми сьогодні із висоти часу можемо проклясти зрадника, але ніхто з нас не знає, як би він повісив, коли твої близьких ставлять до стінки на розстріл. І в таких ситуаціях зламувалися найстійкіші. Найважче — жити і не зрадити. За зраду у повстанській боротьбі вищу жорстоку покарання — ліквідацію. Сукупної відповідальності родина не мала нести, тим паче діти. Але вони бачили багатьох підпільників, чули їхні псевда. Таких дітей енкавєєвськи навчали, а згодом вони, видаючи себе за пастушків, виявляли криївки, місця переховування. В деяких містах на презентаціях мені казали, що я жорстоко показав методи роботи служби безпеки, але в тих умовах інакше не можна було діяти», — зазначив Василь Шкляр.

До останньої сторінки невідомо, хто ж наважився зрадити друзів і чому пішов на такий крок. Відповідь на запитання, чи справді «мета виправдовує засоби», автор залишає за читачем, спонукаючи до роздумів і власних висновків.

Підготував Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.

Пам'ять

Прощавай, дорогий друже...

40 днів минає з того часу, як відійшов у вічність Роман Томкович Сидяга. Серце його перестало битися 23 грудня він добрався зі свого села Великі Бірки до Тернополя, де у Надставній церкві мала відбутися поминальна за В'ячеславом Чорноволом, якому 24 грудня мало б виповнитися 80 років.

Ми з Романом познайомились наприкінці 1988 року, довго співпрацювали на ниві державотворення. Він багато розповідав про себе. Дитинство проводив у селі Великі Бірки, де народився, навчався в школі, допомагав батькам по господарству і, звичайно, у вільний час зустрічався з друзями. Умів організувати їх, тому й отримав кличку «Отаман».

Виховувався в патріотичній родині. Його дядько Василь був січовим стрільцем, батько брав участь у Першому зимовому поході війська УНР під командуванням Симона Петлюри. Мати Марія була членом Товариства Отаредя «Просвіта», співпрацювала з підпіллям ОУН – УПА. У 1950 році її репресували і засудили до 25 років таборів. Після амністії у 1955 р. була звільнена.

Після закінчення школи Роман Сидяга працював в Тернополі на меблевій фабриці, служив 3 роки в армії. Закінчив заочно Київський державний університет, а з 1970 р. працював у Великобір-

ківській школі вчителем історії та трудового навчання.

Протестував проти порушення прав людини в СРСР, вимагав вільного виходу в СРСР, відмови від Конституції. За це йому спочатку скоротили кількість годин з викладання історії, згодом взагалі заборонили працювати вчителем.

Коли в Україні розпочала діяльність правозахисна організація УГС, він активно включився до її створення у Тернополі. Спочатку був секретарем ініціативної групи, а потім секретарем УГС (головою був Л. Горохівський). Наприкінці 1988 р. долучився до створення в Тернополі Товариства української мови ім. Т. Г. Шевченка, був членом Народного Руху, «Меморіалу ім. Василя Стуса». Роман Томкович — організатор і учасник антикомуністичких мітингів у Тернополі. Організував походи громади до Микулинецького кладовища на молебен за відродження Української греко-католицької церкви. Був одним із

тих, хто майже щодня працював на спорудженні могили жертвам сталінських репресій. І на її освячення, 30 липня 1989 року, прийшов із синьо-жовтим прапором. Восени 1989 р. був одним із тих небагатьох тернополян, які брали участь у перепохованні українських дисидентів Василя Стуса, Юрія Литвина, Олекси Тихого.

Коли у січні 1989 р. УГС організувалася в УРП (Українська республіканська партія), Роман Сидяга став заступником голови Тернопільської обласної організації УРП і на цій посаді твердо відстоював проукраїнські позиції.

Пригадую подію, яка відбулася у Києві 27 років тому. Щоб прийняти Декларацію про державний суверенітет України в проукраїнському варіанті, ми, депутати Верховної Ради, і люди наразі підтримали нас, і до Києва з'їхали десятки тисяч людей. В червні 1990 року всі вулиці, прилеглі до Верховної Ради, були перекриті міліцейськими коридорами, та люди все-таки проривали їх. Тоді

В обласному товаристві «Просвіта»: Андрій Клим, Роман Сидяга, Левко Лук'яненко, Володимир Колінець, Микола Нестеров.

Роман стояв у першому ряду пікетувальників, які прибули з кількох областей України. Він був справжнім героєм у боротьбі за незалежність України.

Роман Сидяга виявляв великий розум, щоб досягти єдності націонал-патріотичного руху. Коли виникли деякі непорозуміння у Великому Проводі УРП щодо її тактики, член Проводу Роман Коваль — письменник, автор кількох книг про Холодний Яр — прибув до Тернополя, щоб порадитися з цього питання. Я запропонував йому поїхати до Ромага Томковича і втррьох поговорити. Розмова була довгою, нам вдалося запропонувати позицію щодо узгодження роботи Проводу, які згодом були використані.

Роман Сидяга був одним із тих, хто на перший план ставив Україну, її народ. Обіймаючи посаду голови Тернопільської РДА з 1992 р. по 1994 р., думав не про те, як нажитися, а що можна зробити для людей. Працюючи з 1994 р. до пенсії директором Великобірків-

ської школи, намагався, щоб педагогічний колектив доніс до учнів якомога більше знань.

За визначний внесок у відстоюванні національної ідеї, становлення та розвитку Української незалежної держави, за активну політичну та громадську діяльність Роман Сидяга 18 серпня 2009 року був нагороджений відзнакою Президента України — Хрестом Івана Мазепи.

Думаю що нам, його друзям і однодумцям, вдасться видати книгу спогадів про справжнього патріота нашого краю. Його портрет, як визначної людини Тернопільського району, неодмінно має висіти при вході в будівлю Тернопільської РДА. У Великобірківській школі має бути куточок Романа Сидяги, а в будинку культури села — його музею.

Вічна пам'ять і вічна слава тобі, Романо, дорогий мій друже, побратиме у боротьбі за Україну. Царство тобі Небесне!

Володимир КОЛІНЕЦЬ, народний депутат України і скликання.

Похід громади Тернополя на молебен за відродження Української греко-католицької церкви. На передньому плані Роман Сидяга.

15.10.1989

Славетні земляки

До 150-річчя з дня народження В'ячеслава Будзиновського

Шукач українського золота

Так критик Петро Карманський назвав В'ячеслава Будзиновського. Адже саме він відкрив для української літератури імена Василя Стефаника, Леся Мартовича, Михайла Яцківа, Осипа Маковея. Довгі роки В'ячеслав Будзиновський був на гребені політичного життя, лідером націонал-демократів, одним із осноположників Радикальної партії, редактором газет «Радикал», «Праця».

Сумною є доля літературної спадщини письменника, багато творів так і залишилося в рукописах. Розпродана також бібліотека — подальша доля творів невідома.

Офіційно вважається, що народився В'ячеслав Тивович Будзиновський 30 січня 1868 року в селі Баворів поблизу Тернополя. «В метриці, якою я легітимувався до половини 1890-х років, — писав з цього приводу В. Будзиновський, — датою моїх уродин був день 20 січня 1868 року. Цю метрику я затратив і в 1897 році дістав дублікат ч. 88, в котрій стоїть, що я родився 30 січня 1868 року».

Дід В. Будзиновського, Євстахій, 1806 року народження, першим у родині став священиком. Закінчив Львівський університет, де вчився разом із Шашкевичем та Устияном, був редактором в різних парафіях. Дожив до глибокої старості й упокоївся 1 грудня 1885 року в с. Мокротині поблизу Жовкви. Старшим сином Євстахія Будзиновського був Тит, батько В'ячеслава. Народився у 1839 році. Закінчив школу в Львові, склав урочистий екзамін і почав вчителювати в Баворіві.

В'ячеслав початкову школу та гімназію закінчив у Львові, вчився тут і на природничому відділенні філософського факультету

університету, звідки польська влада виключила його з політично діяльним, зокрема за те, що заснував (1888) студентський часопис «Товариш» (його взявся співредагувати Іван Франко) та організував (1889) збори студентів на знак протесту проти дій влади.

У 1889 році змушений був виїхати до Цюриха (Швейцарія). Там продовжив навчання в місцевому університеті, згодом — на медичному факультеті Віденського університету. Тут познайомився з багатьма учасниками товариства «Січ», поглиблював свої знання з економіки, політології, соціології, повернувшись у Галичину, де був співредактором пресових органів Української радикальної партії — журналу «Радикал» (1895) і газети «Громадський голос» (1895 — 1897).

Видавничу і редакторську працю В. Будзиновський продовжив у Чернівцях, випускаючи нову газету «Праця» (1897), де опублікував перші новели Василя Стефаника. Разом із Денисом Лукіяновичем

видавав серію книжок «Універсальна бібліотека».

Після кризи в Радикальній партії, наприкінці 1899 року, В. Будзиновський разом із однодумцями створює Націонал-демократичну партію. В програмі котрої вперше вказано, що кінцева мета — утворення самостійної незалежної Української держави. Вже у 1901 році, редагуючи газету «Свобода» нацдемократів, він скеровує свою діяльність на пробудження галицького селянства. Важко повірити, але саме В. Будзиновський разом із націонал-демократами, який охопив 500-тисячний виступ селян, які оцілювали 100 сіл у 29 повітах і ввійшов в історію як аграрний страйк.

Посол до Райхсрату (австрійського парламенту, 1907-1908 (обраний у 1907, 1911 роках від округу Бучач — Монастирська — Підгайці; очолював Українські парламентарії, оскільки Російська імперія 1914 р. Львів зайняли російські війська генерала Брусилова, Будзиновський переїхав до Відня, став членом Спільки визволення України у Відні. Був делегатом Української

Національної Ради ЗУНР як посол до Австрійського парламенту.

У 1927 році заснував ліву, із соціалістичними тенденціями, Українську партію праці, якою керував до її ліквідації (1930 р.).

15 лютого 1935 року одна з найпопулярніших українських газет «Діло» повідомила, що 14 лютого на 68-му році життя помер політичний діяч, посол до Австрійського парламенту, знаний письменник і публіцист В'ячеслав Будзиновський. «Похорони його на Личаківському кладовищі у Львові, — звитувала газета «Батьківщина» 21 лютого 1935 року, — відбувся при дуже малій кількості учасників. В останню дорогу провадив його священник, двоє дячків і кілька десятків громадян».

На могилі поставили дерев'яний хрест і рибини табличку без прізвища. В оголодні Незважаючи на складні перипетії того часу, наш видатний земляк завжди був вірним сином України.

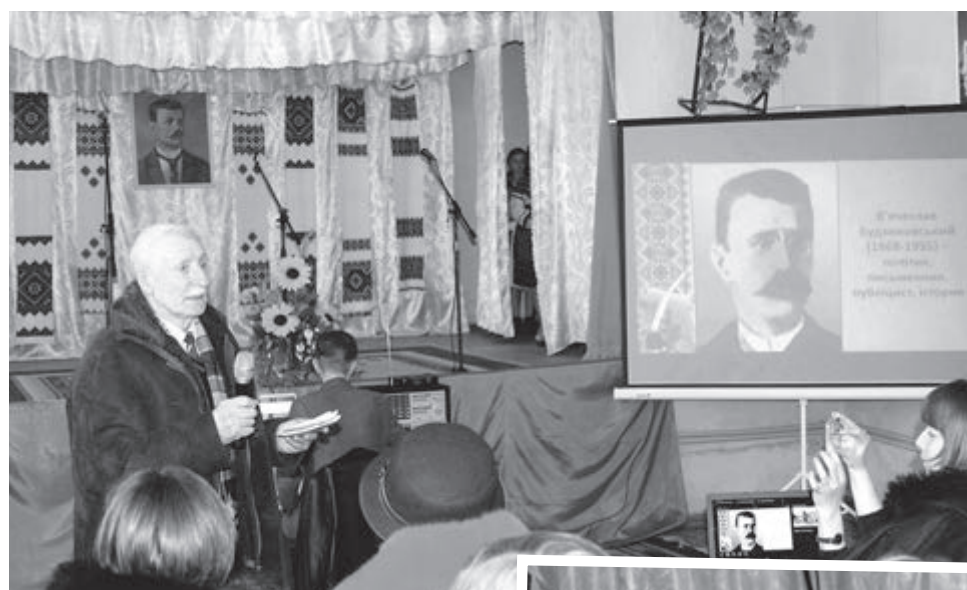
Ярослав БАЧИНСЬКИЙ.

Баворів пишається письменником-односельцем

30 січня минуло 150 років з часу народження В'ячеслава Будзиновського. Цей день урочисто відзначила Великогаївська об'єднана територіальна громада. До клубу в селі Баворів прийшло багато людей. Баворівчани пишаються, що саме їх село дало Україні визначного історика, публіциста, політика.

В'ячеслав Будзиновський мав багато людських та громадянських чеснот, але найбільшою, як на мене, була та, що в умовах перебування частини України у складі Австро-Угорської імперії він щиро, не задля посади, титулу чи грошей, захищав трудовий люд та відкрито виступав за радикальні дії щодо здобуття самостійності та соборності України як великої європейської держави зі славним минулим.

Ведуча урочин, студентка факультету національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка Христина Шайнюк, повідала присутнім про життєвий і творчий шлях славетного земляка.

поповниться новими матеріалами, розшириться, як і музеї загалом».

Цього дня звучало багато патріотичних та духовних творів у виконанні учнів Баворівської ЗОШ І-ІІІ ст. Сюди завітав актор Тернопільської самодіяльної студії «Сузір'я» Іван Пельц, який майстерно зіграв роль В'ячеслава Будзиновського.

Заступник сільського голови Великогаївської об'єднаної територіальної громади Галина Кравчинюк привітала при-

сутніх зі знаменною подією для Баворова та Великогаївської об'єднаної територіальної громади. Побажала усім частіше збиратися дружною сім'єю на подібних заходах, бо саме вони об'єднують людей.

Староста сіл Баворів і Застав'я Надія Салабай побажала односельчанам пишатися такими земляками, як В'ячеслав Будзиновський, жити у мирі й добрі, мати віру та робити все для того, щоб майбутнє України подякує всім, хто долучився до проведення дійства, зокрема директору Баворівської ЗОШ І-ІІІ ст. Миколі Костику, а також Михайлу Зеленому, Марії Дмитерко, Оксані Костик, Марії Гевко та іншим.

Галина ЮРСА — ТРР «Джерело». Фото Степана Гулі.

Сторінками історії

29 січня 1918 року на станції Крути неподалік Чернігова відбувся бій, що ознаменував відлік нового духовного злету нації, який протягом століття є символом для десятків поколінь борців за свободу та незалежність України. Совіцька пропаганда, починаючи з 1918-го по 90-ті роки ХХ століття, зробила все, щоб героїчна смерть трьох сотень київських студентів та гімназистів, які виходили на захист молодої Української держави, проголошеної Центральною Радою 20 листопада 1917 року, була стерта з людської пам'яті. Та й самі учасники, що вижили після нерівного бою з осатанілими більшовиками під проводом Муравйова, зробили все для того, щоб знищили документи, фото, адже в умовах радянського терору, якого зазнала Україна пізніше, їм загрожувало заслання або розстріл. Тому і нині продовжуються історичні розвідки, адже так багато невідомого.

**ПАМ'ЯТАЙ
ПРО КРУТИ!
29 СІЧНЯ 1918**

Найкращі з кращих падали від куль

2018-го виповнюється 100 років з часу бою поблизу станції Крути. Місце, де поховано 27 загиблих у цьому бою, а точніше взятих у полон пораненими та розстріляними після важких катувань озвірілими більшовиками, зване Аскольдовою могилою, стало святом для кожного українця. Могили тих, чий тіла встигли вивезти з поля бою, знаходяться невідомо де. Але про героїв пам'ятають у молитвах, їм зведено кургани, поставлено пам'ятні знаки в Україні та у всьому світі, де живуть українці. Щороку у день загибелі українських юнаків у бою на станції Крути в нашій державі відбуваються заходи із вшанування їх пам'яті.

Районний захід «Герої Крут у пам'яті людській» відбувся 28 січня у клубі села Смиківці.

Сюди прибули з Тернополя та навколишніх сіл усі, хто хотів вшанувати пам'ять 300 юнаків, які у 1918 році стали на захист української соборності. Урочисто прозвучав Гімн України у виконанні народного аматорського хору з села Смиківці під орудою заслуженого артиста України Святослава Дунця. Дійство благословив настоятель парафії Пресвятої Богородиці у селі Смиківці о. Євген Флиста. Молодь Смиківців поклала квіти до символічної могили борцям за волю Українці.

Ведучі **Назарій Яциковський, Петро Вільчак та Зоряна Гонзул** розповідали про історичну ситуацію в Європі, Україні та Росії на початку 1918 року, яка передувала подіям на станції Крути.

Ще юнаки, ще майже діти,
А навкруги — і смерть, і кров.
«На порох стерти, перебити!» —
Іде на Київ Муравйов.
Полків його не зупинити,
Та рано тішаться кати:
Коли стають до зброї діти,
Народ цей — не переможе!

Микола ЛУКІВ.

Цікаво, що одним із учасників бою, який героїчно загинув 29 січня 1918 р., є уродженець Смиківців **Микола Кубович Бутковський**. Родина хлопця продавала поле, щоб він мав можливість навчатися в гімназії у Києві. Микола кілька днів у січні 1918 року був удома з батьками у селі, бо захворів. Але коли з Києва довіта Смиківців надійшло з гімназії

повідомлення, щоб студент терміново повернувся, хлопець ні на хвилину не завагався, бо поголос, що доведеться зі зброєю захищати молоду незалежну Україну, вже давно ширився серед студентів. А Микола був до того готовий, бо, як

і всі у його віці, був романтиком. Він загинув у тому бою. Де його могила, невідомо. Рідні Миколи Бутковського отримали в пам'ять про це ікону Божої Матері з написом «Бій під Крутами», а в грудні 1947 року, якраз на свято Введення у храм Пресвятої Богородиці, про цю подію згадали енкаведисти та прийшли неспроханими гостями з грошима, інакше — Сибір або розстріл. У залі вітали племінницю **Стефанію Кубович Бутковського Стефанію Павлік**.

«Спротив українців під Крутами прищвидив підписання Берестейського миру між УНР та Німеччиною, після якого почався наступ німецьких та українських військ на територію, захоплену більшовиками, — наголосив у своїй промові голова Тернопільської РДА **Олександр Похилій**. — До квітня 1918 року Україну звільнили від червоної чуми, було прийнято Конституцію, обрано Президента, Михайла Грушевського, але до омріяної незалежності було ще так далеко. Проте нічого не минає безслідно. Героїчна смерть юнаків показала, що Укра-

їні потрібна сильна армія для захисту, на їх прикладі виховують покоління патріотів...»

«Триста загиблих студентів та гімназистів у бою поблизу станції Крути — це символ нескореності українського духу, — сказав, зокрема, у своєму виступі перший заступник голови Тернопільської районної ради **Микола Михальчишин**. — За їх прикладом, свої молоді життя за Україну віддали безстрашні патріоти, яких народ назвав Небесною сотнею. Вонись та європейській вибір нашої держави, на київському Майдані у 2014 році. Обороняючи Донецький аеропорт, героїчно загинули хлопці, які увійшли в новітню Історію України як кінборги. Кожного дня пробуємо на стійкість у війні з російським агресором наш народ показує непохитну стійкість. А таких ще ніхто не зумів перемогти...»

Глибоко схвилювала присутніх постановка уривку з п'єси «Майдан» виконавці учасники народного аматорського театру «Відгомін» клубу села Смиківці (керівник **Юрій Ліський**), літературної композиції «Доземно вклонімся героям і вдовам нашим поклоніться теж» у виконанні методиста районного БК **Зоряни Гонзул**. Патріотичні пісенні твори зворушливо виконали **Роман Винник, Алла Балакунець та Тетяна Палига**, зразком фольклорно-обрядових ансамблів «Чернелівська забави» БК села **Чернелівський** (керівник **Тарас Сотула**), **Степан Критишин, Любов Шарган** та заслужений артист України **Василь Хлистул**.

«Обнімись, Україно, бо у єдності сила... Заспіваймо, як герої Крут: Слава, слава Україні та її народу!» — хором сказали учасники літературно-музичного дійства «Герої Крут у пам'яті людській».

Галина ЮРСА – ТРР «Джерело». Фото автора.

29 січня в бібліотеці-філії с. Мишковичі вчитель історії **Марія Михайлівна Сирник, класний керівник **Ліліана Анатоліївна Вітушинська** та бібліотекар **Галина Богданівна Дудас** провели з учнями 5 класу урок-пам'ять «Крути. Січень 2018 року».**

Школярі дізналися про події, що відбулися 100 років тому і стали символом звитяги та самопожертви молодого покоління в боротьбі за незалежність України.

Також учні ознайомилися з книжковою виставкою «Крути — наша слава, наша історія», слухали поезії **Павла Тичини, Володимира Луківа, Ульяни Кравченко, Євгена Маланюка, Олександра Олеся** і переглянули документальний фільм «Бій під Крутами».

Україна пишається молодими героями. Пам'ять про них, як і та велична слава, за яку вони боролися, — невмируща. **Вічна їм слава!**

Галина ДУДАС, зав бібліотекою-філією с. Мишковичі

Традиції

Українські колядки звучать у Польщі

25 січня гурт «Легка Доріжка» будинку культури села Мишковичі колядує для українців, які проживають у Польщі поблизу Балтійського моря.

Українська колядка звучала у містах Білор, Валч, Слупськ, Каземей. Майже 1000 км проїхали учасники гурту, щоб розділити свято настрої із братами-українцями. З приємними враженнями та веселим настроєм минула подорож. Учасники гурту дякують організаторам за теплий прийом. Чекаємо наступної зустрічі.

Усім, кому цікаве життя і подорожі нашого гурту, шукайте нас у Фейсбуці.

Новорічне диво власними руками

Новий рік — це час для казки. В Новорічні свята так хочеться милуватися красивою ялинкою, різноманітними іграшками та вогниками, які дарують справжню магію свята! І, що найприємніше, кожен може створити її самостійно, виготовивши на це трохи часу та активувати фантазію. Саме так зробили учні початкових класів Почапинської ЗОШ І-ІІІ ст.

Майстер-клас із виготовлення новорічної ялинки та прикрас для неї провела бібліотекар сільської читальні Христина Баран.

Діти із задоволенням взяли участь у творчому процесі, втілюючи власне бачення майбутнього виробу. Захвилені педагогічно-наставників школярів.

Виготовлення власноруч новорічних іграшок — це прекрасна можливість для розкриття умінь і навичок дитини, її фантазії, творчих здібностей.

Бібліотекар с. Почапинці Христина Баран та учні початкових класів

Шкільний меридіан

Вчителі та учні Буцнівської ЗОШ І-ІІІ ступенів відвідали Центр науки

Учні науочно змогли побачити і побачити дошку Гальтона, зотроп Едмарка, арфу без струн, космічну чорну діру, галчю познати теорію ймовірності, вивчили і закріпили у нестардатній формі теорію Піфагора, спробували відтворити фізичну карту і ще багато чого цікавого, що вивчають на уроках природничого спрямування. Тут також є музей інформаційних технологій, де зібрані техніку минулого.

Центр науки відкрили у Тернополі грудня минулого року. Приміщення розташоване на площі Героїв Євромайдану за торговим центром Grand.

Тут можна навчатися та розважатися водночас, пізнавати світ, спостерігати явища природи, побачити на практиці фізичні властивості речовин, експериментувати та досліджувати. Центр науки — це наукові установки, міні-лабораторії хімії, фізики та біології, а також цікаві наукові шоу. В Центрі науки проводять екскурсії.

Відвідати Центр науки можуть усі охочі з 12 до 17 год. За телефоном 067 350-48-52 вам дадуть відповіді на всі питання.

Добрі справи

Вони, як ніхто, знають, що таке страх за рідного батька, що таке щира молитва Богу про те, щоб їхні рідні якнайшвидше повернулися додому живими і неушкодженими... Вони мріють про мирне небо та світ без війни.

Діти учасників АТО своїми малюнками творили настінний календар

26 січня в ТРЦ «Подільня» у Тернополі відбулася благодійна акція — створення календаря з дитячих малюнків. Передував цьому нещодавній конкурс «Я намалюю тобі мирне небо», який одночасно тривав у всіх загальноосвітніх закладах Тернопільського району. У ньому взяли участь діти, батьки яких є учасниками АТО. 12 юних художників, чий полотно конкурсна комісія визначила найкращими, долучилися до створення настінного календаря на 2018-й рік.

Ініціаторами акції є Тернопільська районна державна адміністрація спільно з політичною партією «БПП «Солідарність».

— Я щиро вірю в те, що ці дитячі малюнки, які будуть перетворені в настінний календар, нагадують наших захисників. Вікова категорія дітей різна, наймолодшим авторам — 6-7 років. Кожен малюнок просякнутий прагненням миру і єдності для нашої держави. В їхніх, не побоююся, цю поле, і птахи, і щасливі обличчя. Більшість робіт виконано в жовто-блакитних барвах. Та найцінніше те, що тематичні календарі, створені дитячими руками, передадуть 44-й окремій артилерійській бригаді ЗСУ на передову, аби вони тішили та зігрівали душі наших захисників, — каже голова Тернопільської районної державної адміністрації Олександр Пихайко.

— Перший тираз патріотичних календарів, зігрітих побажаннями і мріями дітей про мир в Україні, надрукуємо не менше тисячі. Участь у конкурсі взяли учні

усіх шкіл Тернопільського району. Кожен намалював, як бачить, це мирне небо. Як бачить, ці малюнки є різнобарвними, учасники вклали в свої роботи щирі емоції, передали власні почуття, — зазначає депутат Тернопільської районної державної адміністрації партії «БПП «Солідарність» Володимир Дзудило.

— Головне у роботі — щирість, а не художня майстерність. Прізвища авторів малюнків та їх місця у календарі будуть відомі до місяців року. Кожна дитина отримає такий календар на згадку, — зауважує керівник апарату Тернопільської РДА Олеся Гоцманова.

14-річна Катерина Саламандра із Малого Ходачкова у своїй роботі зобразила власне бачення того, як може бути світ без війни. Розповідає, що батько нині

вже вдома, але коли його не було поре, усі її думки були лише про те, аби війна закінчилась і вона обняла свого татка.

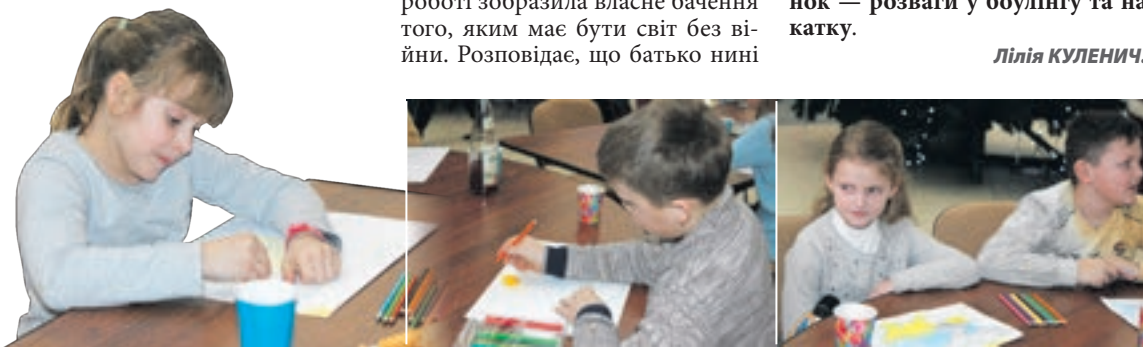

12-річна Зоряна Сидяга із Великого Бірка з'являється, що до цього участі в жодних мистецьких конкурсах не брала, втім, для школи вже малувала.

— Дівчина на моєму малюнку символізує добро, яке огортає нашу країну і захищає від усього злого, а люди, які позаду, — щасливий народ, який живе без війни, — ділиться школярка.

За словами організаторів, така благодійна ініціатива дає можливість дітям учасників АТО відпочити, зустріти нових друзів та розважитися. Це та увага, якої їм часто бракує. Після закінчення заходу на дітей чекав подарунок — розваги у боулінгу та на катку.

Лілія КУЛЕНИЧ.

Життя як воно є

Справжній чоловік

Тарілка впала об стіну, дзвінко впала і розбилася в друзки. Степан, котрий справно ухилився від посуду, запущеного в нього, тепер дивився на підлогу. На мить йому здалося, що то розбився не посуд, а його сімейне життя. Ось так стрімко і раптово дає тріщини. І нічого вже не склеїти й не змінити, що не кажи і як не намагайся.

Почув, як у кухні плаче дружина. Оксана затулила обличчя руками і гірко схлипувала. Вона сиділа на підлозі, пригнутись спиною до холодильника. Жінка мала вигляд скривдженої дитини, і йому так захотілося підійти й нею, пригорнути, втішити й роздати. Він навіть не образився за запущену в нього тарілку. Все ще кохав дружину, незважаючи ні на сварки, які тепер були щоденною нормою, ні на докори, котрими щедро посипала його щовечора.

Степан хотів уже кинутися до дружини, та вона раптово підвела голову і зустрілася поглядом з його очима. Стільки холоду і неприязні було в тому погляді, що він заляк на місці. Кілька безкінечно довгих хвилинок вони свердлили одне одного очима. А потім Оксана підвелася, підійшла до нього і, чеканячи нормально, мовила:

— Ти зпсував мені життя. Ні роботи, в тебе немає грошей, ні квартири. А твоя зарплата — то мізер, його вистачає лише на підгузки для донечки. Якби не мої батьки, то ми пішли б жебракувати. Ти — ганчірка, якою всі витирають ноги.

— Оксанко, подумай, що говориш. Усі так живуть. Подумаєш, не купила нової сукні на день народження до мами. Та в тебе їх стільки, що можна щодня в іншій ходити. Я хотів їхати на заробітки, та ти ж сама сказала, що місце чоловіка — біля дружини і дитини. Ось скоро аранжі, та ти ж сама сказала, що місце чоловіка — біля дружини і дитини.

Степан диворос аванхадну й не міг збагнути, чому неї матеріальне набуло такої ваги. До весілля вона ж була зовсім іншою: чуйною, доброю, веселою. Невже правду кажуть, що кохання розбивається об буденність і побут?

Жінка засміялася. А потім дала йому ляпаса.

— Ти — не чоловік. Не чоловік! У тобі немає нічого від справжнього чоловіка!

Ті слова настільки вразили Степана, що він більше не чув, що ще казала йому Оксана. Він розвернувся й пішов.

Блукав рідним містом, розмірковуючи про своє життя. Хіба міг колись подумати, що та, котрій ладен був прихилити небо і покласти світ до ніг, кидатиме йому в обличчя такі гострі слова, що калічать душу? Хіба міг подумати, що його тихе сімейне щастя піде й не залишить і згадки про себе? На землі вже спускалися сутінки, а чоловік далі блукав містом, ніби в лабіринті, шукаючи вихід. Не хотів повертатися додому, та й до батьків іти не мав бажання. Навіщо зайве турбувати їх своїми неприємностями? Зарядити — не зарядять, а серце буде краятися.

Раптом він зупинився перед рекламним щитом. На ньому був зображений чоловік у камуфляжі і напис: «Сину, вставай на захист Батьківщини. Ти потрібен країні». Внизу — адреса найближчого військкомату та номер телефону. Рішення визріло відразу.

Надворі народжувався новий день. За вікном сіріло. Степан кинув у сумку деякі речі.

Вийшов до коліс. Декілька хвилин підливав Софійкою. Нахилився і поцілував у чоло. На душі зашкребли кішки. Як же він буде без неї? Та все, що робить, заради неї — своєї донечки, свого сонечка. Аби вона пишалася батьком.

Нечутно вийшов з кімнати. Прочинив двері у спальню. Оксана солодко спала. Він поклав поруч із нею білий аркуш. За хвилину за ним зачинилися двері.

Далі все відбувалось швидко. Написав заяву добровольцем і пішов служити на схід країни. Уже рік він щодня доводить собі й бойовим побратимам те, про що написав у записці дружині. Він — справжній чоловік.

Дім, сад, город

Лютий — час сіяти перець і баклажани

У перцю і баклажана дуже довгий вегетативний період. Щоб урожай цих теплолюбних культур встиг дозріти до настання холодів, насіння на розсаду треба посіяти вже наприкінці січня — початку лютого. Як це зробити правильно, читайте у нашій публікації.

Почати слід із підготовки ґрунту і ємностей для розсади. Найзручніше використовувати ящики, стаканчики від молочних продуктів або торфоперегнійні горщики. У ємностях обов'язково треба зробити отвори для відведення зайвої вологи.

Ґрунт для розсади має бути родючим із нейтральною реакцією. Для приготування ґрунтосуміші можна використовувати городню чи дернову землю, торф або ж купити вже готовий ґрунт для розсади. Ємності не заповнюйте до краю, щоб під час поливу вода з них не виливалася.

Перець

Перед посівом насіння обов'язково потримати протягом 20 хв. у 1%-му розчині марганцевокислого калію і промити водою. Щоб сходи були дружними, впродовж кількох днів насіння можна проростити при температурі не нижче 25°С. Висівати на глибину близько 1 см. Після цього ємності накривати поліетиленовою плівкою (це забезпечить високу вологість, а також постійну високу температуру), яку треба прибрати, як тільки з'являться перші сянці.

Після появи сходів (приблизно через тиждень) понизьте температуру до 18°С, щоб рослина не витягнулася. Краще поставити розсаду на підвіконня, де температура значно нижча кімнатної. Через тиждень знову перенесіть рослини в більш тепле місце. Вдень температура має бути не нижчою 22-25°С, а вночі — 16°С. Коли рослини виростуть заввишки близько 7 см, для стійкості в ємність можна підсипати трохи землі.

У разі вирощування розсади в ящику на 12-15-й день потрібно пікірувати сянці за умови, що в них вже є як сім'ядольні, так і добре розвинені перші справні листочки.

До пікірування обов'язково поливайте рослини 2 рази на тиждень, але невеликою кількістю води. Використовуйте розчин кальцієвої селітри (1 г на 1 л води). Один раз на кілька тижнів підгодовуйте розсаду розчином, що містить мікроелементи.

Коли розсада досягне 22-25 см заввишки, а коріння повністю обплете земляну грудку, її можна висаджувати в ґрунт.

Баклажани

Насіння баклажанів також потрібно протравити в розчині марганцевокислого калію. Опісля замочити і пророщувати близько

двох днів. Для приготування ґрунтосуміші змішати 2 частини родючого ґрунту, 1 — перегною і 0,5 — піску. Корисним буде додати 10 г азотних або калійних добрив. Насіння баклажанів проростає доволі повільно — від 8 до 10 днів.

Вирощування розсади найкраще в пластмасових або торфоперегнійних стаканчиках. Насіння слід висівати по кілька штук на глибину 2-3 см. Після того, як у сянців з'явиться перший справний листок, слабші зріжте біля ґрунту.

Через два тижні після появи сходів підгодуйте рослини мінеральними добривами або розчином коров'яку (1:10). До висадки на постійне місце це слід зробити не менше трьох разів. Використовувати варто фосфорно-калійні добрива, а після кожної підгодівлі обов'язково поливати рослини, щоб розчин не залишався на листках. Баклажани люблять вологу, тому поливайте їх рясніше.

Оптимальна температура для вирощування розсади баклажанів — 20-22°С. Уважно стежте за температурою повітря в приміщенні, адже навіть короточасна її зниження може згубити рослини. Після того, як з'являться сходи, необхідно збільшити температуру до 25°С, а вночі стежити, щоб вона не опускалася нижче 16°С.

Якщо...

1. Сходи перецю і баклажанів розріджені й недружні. Причиною може бути те, що насіння довго зберігалось, висохло або було травмованим. Тому перед посівом його необхідно ретельно перебрати (пошкоджені, потемнілі, з плямками цвілі видалити) і перевірити на схожість розчин (1 грама посіву калію 4-5%-й соловий розчин (1 чайна ложка кухонної солі на 1 літр води) і покласти в нього добірні насіння на 2 години. За цей час дефективне та/або порожнє насіння спливе на поверхню, а повноцінне й наповнене осяде на дно.

2. Листя розсади стало бузковим чи фіолетовим. Це відбувається, якщо розсаду вирощують на холодному підвіконні. У переохоложеному ґрунті до рослин не надходять потрібні мікроелементи, тож вони починають голодувати.

3. Розсада перецю і баклажанів витягується. Однією з причин може бути пізні проріджування сянців. Цю процедуру потрібно проводити відразу після того, як сформувалися 1-2 справних листочки. Інакше рослини заважатимуть одна одній і почнуть тягнутися вгору, щоб отримати більше світла. Таке явище розсади в умовах завищеної температури і надмірного поливу. Спричинити витягування рослин може й розміщення їх на темному підвіконні або далеко від світла.

4. Сянці перецю і баклажанів слабкі. Причиною цього, як правило, є невідповідний ґрунт. Також не варто розміщувати розсаду перецю й баклажанів поряд із помідорами, оскільки цим культурам потрібен різний температурний режим. Посіви перецю і баклажанів треба утримувати за температури 25-28°С до появи сходів. На 4-7-й день її рекомендується знизити: вдень — до 16-18°С, а вночі — до 12-14°С.

Гарних урожаїв!

Відповіді на сканворд №4 від 26.01.2018 р.

Минулого тижня дав оголошення в газету, що шукаю собі жінку. І ось отримав цілий мішок листів.
— І що в них?
— Переважно одна пропозиція: «Бери мою!»

Сканворд

НАХАБНА ЛЮДИНА	ФЕЙХОА ФАРБА ДЛЯ НІГТІВ	КРУТО ЗВАРЕ- НИЙ ПРОДУКТ	РІЗДВЯ- НИЙ ТЕАТР	НАПІЙ ІЗ СОКУ ПАЛЬМИ ...ДАБІ					
			ОБ'ЄКТ УВАГИ ТЕЛЕ- МАНА МОНАРХ						
		МЕЖОВА ЛІНІЯ		АНГЛІЙ- СЬКИЙ ГЕКТАР НЕПОВНА РИМА					УКРА- ЇНСЬКА НАРОДНА РЕСПУБ- ЛІКА
ТУМАН ГРУНТ ПІД ВОДОЮ	А,	АКТОРКА КОРТНІ ... НОТА	В С Е	-	ТА К И,				
						ВЧЕНИЙ, ЩО ПРА- ВИЛЬНО МИСЛИТЬ	ЦАРСТВО ОДІССЕЯ	ОБ'ЄКТ, ЗАБИТИЙ ТЕРЕВЕ- НЯМИ	
	ВХІД У БУ- ДИНОК ПВА		Т Е Р Н О П О Л І					МОНГОЛ, ЩО ЛЮБИТЬ ХУДОБУ	
		ЖЕРТВА АНГІНИ		ДРЕВ- ЛЯНСЬ- КИЙ КНЯЗЬ					
ПРИТОКА ВОЛГИ		ГРЕЦЬКА ЛІТЕРА	З И М А!		ПОЖИВНЕ СЕРЕДО- ВИЦЕ				
					БОГІНЯ ПЕРЕ- МОГИ У ГРЕКІВ				
		"ПЕРО" ДЛЯ ПИСАННЯ ПО ВОДІ							

Усміхніться

Чоловік читає повідомлення від жінки: «Пішла, куди послав. Поводжуся, як назвав. І чому я раніше тебе не слухала?»

У шлюбному статті:

— Ви кому, панно, перевагу надаєте: брюнету чи блондину?

— Мені б хотілось рудого! В мене меблі червоного кольору!

У кімнату вбігає бліда покоївка:

— Пані! Ваш чоловік лежить в залі на підлозі і не дихає, в руках в нього папірець, а поруч — згорток.

— Нарешті прибула замовлена мною норкова шубка.

— Люсю, налий грамів сто.

— Зранку на пияцтво потягнуло?

— До чого тут пияцтво? Мені треба таблетку запити ...

Знай наших! | Нагородження найкращих

Герої 2017-го спортивного року

На Тернопільщині підбили підсумки минулого спортивного року, за якими визначили кращих спортсменів, тренерів, меценатів і команди. Загалом нагороди отримали 25 осіб. Відповідно до Указів Президента України, орденом Княгині Ольги III ступеня нагороджено чемпіонку XXIII Літніх Дефлімпійських ігор Марію Корнійчук, орден «За заслуги» III ступеня отримав її тренер Леон Уруський.

Лауреати в номінації «Найкращий спортсмен року»: Дмитро Підручний, майстер спорту України міжнародного класу з біатлону (5 місце чемпіонату світу з біатлону, змішана естафета); Андрій Антонюк, майстер спорту України міжнародного класу з греко-римської боротьби, бронзовий призер чемпіонату світу серед молоді до 23-х років, бронзовий призер чемпіонату Європи серед молоді до 23-х років; Віталій Гринів, майстер спорту України міжнародного класу з велоспорту, бронзовий призер чемпіонату Європи з велоспорту-треку.

Лауреати в номінації «Найкраща спортсменка року»: Марія Хлян, майстер спорту України міжнародного класу з важкої атлетики, срібна призерка чемпіонату Європи з важкої атлетики серед дорослих; Наталя Стребкова, майстер спорту України міжнародного класу з легкої атлетики, срібна призерка чемпіонату Європи з легкої атлетики серед молоді; Анастасія Меркушина, заслужений майстер спорту України з біатлону, срібна призерка чемпіонату світу з біатлону (естафета).

На фото (зліва направо): начальник управління фізичної культури і спорту Тернопільської ОДА Віктор Мацікур, заступник голови Тернопільської облради Любомир Крупа, майстер спорту України з пауерліфтингу Анастасія Наконечна, голова Тернопільської облради Віктор Овчарук, заступник голови Тернопільської ОДА Юрій Юрик.

Лауреати в номінації «Разом з олімпійцями»: Анастасія Наконечна, майстер спорту України з пауерліфтингу, срібна призерка чемпіонату Європи з пауерліфтингу; Максим Грейцар, кандидат у майстри спорту України з кікбоксингу, чемпіон Європи з кікбоксингу серед молоді; Олег Петренку, кандидат у майстри спорту України з армспорту, чемпіон світу з армспорту.

Лауреати в номінації «Сильні духом»: Іван Шкварло, заслужений майстер спорту України з фортсменів, із ДЦП з фортболу; Тарас Радь, майстер спорту України міжнародного класу з біатлону, чемпіон світу з біатлону серед спортсменів з ураженням опорно-рухового апарату; Марія Корнійчук, майстер спорту України, чемпіонка XXIII літніх Дефлімпійських ігор з дзюдо.

Лауреати в номінації «Олімпійські надії»: Тарас Шевчук, майстер спорту України міжнародного класу з велоспорту (трек), фіналіст чемпіонату Європи з велоспорту (трек); Анастасія Бачинська, майстер спорту України зі спортивної гімнастики, фіналістка XIV літнього Європейського юнацького Олімпійського фестивалю; Віталій Труш, майстер спорту України з біатлону, срібний призер чемпіонату світу з літнього біатлону серед юніорів.

Лауреати в номінації «Тренер року»: Олег Меркушин, тренер-викладач КУТОР ШВСМ з біатлону; Віктор Симів, заслужений тренер України з греко-римської боротьби, тренер Скалатської ДЮСШ; Андрій Телебан, заслужений тренер України з греко-римської боротьби, директор Тернопільської ДЮСШ з греко-римської боротьби.

Лауреат у номінації «Найкраща спортивна команда»: волейбольний клуб «Галичанка-ТНЕУ-Гадз», 4 місце чемпіонату України серед команд Суперліги (жінки), тренер Віктор Туркула.

За матеріалами офіційного сайту Тернопільської ОДА.

УВАГА! 9 лютого о 10 год. у приміщенні великого залу Тернопільської районної державної адміністрації (м. Тернопіль, майдан Перемоги, 1) відбудеться звітно-виборна конференція Тернопільської районної федерації футболу. Заявки на участь у виборах голови федерації, а також у виборках і комітети федерації приймають до 5 лютого.

Виконком Тернопільської районної федерації футболу.

Спортивний калейдоскоп

Олександр Усик вийшов у фінал Всесвітньої боксерської суперсерії у важкій вазі, ставши володарем двох поясів ватерло та версія WBO та WUC. У непростому бою, що тривав усі 12 раундів, український боксер, згідно із загальним суддівським рішенням, переміг латвійця Майріса Брідіса. 114:114, 115:113, 115:113 – так розподілилися бали трьох суддів під час поєдинку. У фінальному раунді, що відбудеться 11 травня в Саудівській Аравії, Олександр Усик зустрінеться з переможцем пари Марат Гасієв – Юнієр Дортікос.

Тернопільська «Галичанка» вийшла у фінал Кубка України з волейболу серед жінок. Тернополянки здолали опоненток із луцької «Волині» — двічі по 3:2. У фінальному протистоянні, що відбудеться 17 лютого в Черкасах, наші спортсменки поміряються силами з юженським «Хіміком».

Збірна України з біатлону виграла «золото» у змішаній естафеті на чемпіонаті Європи в італійському місті Ріднау. Участь у гонці взяли Юлія Журавок, Ірина Варвинець, котра раніше стала чемпіонкою Європи в жіночому біатлонному спорті, Артем Прима й уродженець Острова Тернопільського району Дмитро Підручний. Вони завершили естафету з часом 1:11:40.1. 2-ге і 3-тє місця посіли відповідно до команди в Росії та Норвегії, відставши від українців на понад 11 хвилин. У підсумку Україна посіла 2-ге загальнокомандне місце на континентальній першості з 4-ма медалями, серед яких 2 золоті та 1 срібна. Найбільший доробок на змаганнях в активі Ірини Варвинець – 3 золоті нагороди (одна в командній естафеті) та 1 срібна. Першу сходинку в загальному заліку виборала команда Франції — 2 «золота», 2 «срібла» й 1 «бронза».

Київське «Динамо» підписало контракт із перуанським центральним захисником Карлосом Самбрано, який виступатиме за киян під 2-м номером. Раніше він грав за німецьку «Шальке», Російський «Санкт-Паулі», «Айнтрахт», російський «Рубін» і грецький «ПАОК». Цього сезону провів 6 поєдинків у грецькій Суперлізі та 2 в Кубку Греції. У складі національної збірної Перу зіграв 43 матчі і забив 4 голи. Найкраще досягнення зі збірною — 3-тє місце на Copa America 2015. До слова, Карлос Самбрано — перший перуанський легіонер в історії «динамівців».

Підготував Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.

Футбол | Утрачені таланти

Вони могли стати зірками

Загальновідомо: аби стати зіркою, лише таланту недостатньо, необхідно наполегливо тренуватися, постійно працювати над собою. Однак чимало футболістів не змогли або не захотіли розвинути власні спортивні навички. Один із футболістів України згадав яскравих українських гравців, котрі через певні причини й обставини не змогли заявити про себе на повний голос, хоча мали для цього все необхідне.

Олександр АЛІЄВ. Мабуть, найяскравіший представник РАЗЕМ зі своїм другом Артемом Мілевським, котрий виступає за брестське «Динамо» знаменитої академічної групи 1985-го року народження, що працювала під керівництвом Павла Яковенка. Зовні схожий на Олександрів Павла Заворотніша ударом атакував до Києва з академії московського «Спартака», і саме в столиці України прогресував семимільними кроками. Академія, третя команда, «Динамо-2» і дебют в основному складі в 17 років — за віку, вигукуючи: «Ось вона — нова динамівська надія. Він, мовляв, точно заграє!».

Але заграє в найсильнішому українському клубі талановитому півзахисникові одразу не вдалося, і лише після появи на тренерському містку киян Юрія Сьоміна він став одним із лідерів команди. Згодом був успішний, але короткий період у московському «Локомотиві», після чого було невдале повернення в «Динамо». А далі — клуби, які не можна назвати грандами. Нині Олександр 32 роки, грає в чемпіонаті Києва за аматорський «Катандзаро», подекуди, що ним цікавиться житомирський «Полісся» з другої ліги. Так, кар'єра цього талановитого гравця могла би скластися більш успішно, якби не спосіб життя, який він вів практично впродовж усіх своїх виступів у «Динамо».

Олексій БЕЛІК. У 20 років Олексій уже був гравцем «Шахтаря». Забивав приємно м'ячі ножицями за молодіжну збірну України і, до того ж, помітно прогресував. Колишній форвард «гірників» рано розпочав стукати в двері основного складу донецького клубу, чудово взаємодіючи з більш досвідченим Андрієм Воробеем. Однак час минав, а тренери «Шахтаря» все частіше віддавали перевагу Брандао або Олександрові Гладкому. Белік спробував змінити власну долю, проте перехід у німецький «Бохум» цьому не посприяв. Короткі щасливі періоди в «Дніпрі» і запорізькому «Металургу» стали періодом заходу кар'єри талановитого нападника. Нових пропозицій не було, і в 31 рік Олексій вимушено почепив бутси на цвях.

Олег ДОПІЛКА. Позиція правого захисника з моменту, коли Олег Лужний завершив

кар'єру гравця, була проблемною і в «Динамо», і в національній збірній України. 10 років тому з'явився шанс, що її на роки займе вихованець київського футболу. У 21 рік Олег Допілка дебютував у складі «динамівців», а потім і в збірній, але після декількох матчів тренерського штабу користуватися довірою він не став належним поштовхом до прогресу, й Олегові довелося задовольнятися роллю футболуного пілігрима. Іздив Допілка винятково українським минабух, що виступає в аматорській першості України.

Володимир ЛИСЕНКО. У 29 років цей футболіст продовжує активну кар'єру, об'їздивши чи не всю Україну. Де тільки не ступала нога уродженця Києва: від Ужгорода до Харкова. Лисенко намагався знайти застосування своєму таланту, але щоразу все виходило не так, як хотілося би. Ніде, крім, мабуть, другої «динамівської» команди, Володимир не вдавалося блиснути бомбардирськими якостями, хоч у «Динамо» гра вдалася. Згадати хоча би Суперкубок України 2007-го, коли кияни фактично другим складом у серії післяматчевих пенальті переграли «Шахтар», а Лисенко був одним із найкращих на полі. Проте, не отримавши шансу реалізуватися в улюбленому клубі, нападник спробував змінити шлях, до якого вийшло, ми вже знаємо. Нещодавно Володимир змінив чернігівську «Десну» на інший колектив першої ліги, що прагне підвищитися в класі, — ковалівський «Колос». Але навряд чи так він бачив власну кар'єру на рубежі 20-річчя...

Олександр МЕЛАЩЕНКО. Свого часу вихованця полтавського футболу вважали чи не головним кандидатом на заміну Андрієві Шевченку, котрий перейшов у «Мілан». Зокрема так вважали в «Динамо», і форвард «Ворскли» причалив до берегів Дніпра. Перші голи в складі флагмана українського футболу, дебют у Лізі чемпіонів, збірна України — все це було в житті скромного полтавського хлопця, однак такий стрімкий прогрес зійшов нанівець.

Вихованець «Динамо» Олександр Алієв грає в чемпіонаті Києва за аматорський «Катандзаро».

Це могли спричинити спад мотивації і запаморочення від успіхів, але все ж Мелашенко примудрився провести досить непоганий період у «Дніпрі». На жаль, він також виявився коротким. Потім були скромні «Кривбас» і запорізький «Металург». Не догравши до 32-х років, Олексій перспективний форвард продовжує займатися улюбленою справою, щоправда, вже на аматорському рівні...

Адріан ПУКАНИЧ. Уродженець Закарпаття в зовсім юному віці став основним у «Шахтарі». Знітивані більш зрілих майстрів Шахтера не вкитпані і навіть устиг відзначитися в складі національної збірної України. Про такий дебют можна було тільки мріяти. Але незабаром щось пішло не так... Молодий футболіст усе рідше нагадував того самого талановитого півзахисника, який зрілою грою нароби стільки шуму. Відрадженьня в «Іллічівці» (сьогодні перейменованій у «Маріуполь») була досить тривалою, проте Адріану так і не вдалося повернутися на попередній рівень. Пішов спад, зокрема у вигляді переходу у заштатні клуби. Пограв у закарпатському «Севлюші» з рідного Виноградова. Вочевидь, найбільшим часом 34-річний Пуканич, котрий перебуває в статусі вільного агента, завершить професійну кар'єру.

Олександр РОМАНЧУК. Колись багатобіжучий захисник скромної «Десни» опинився в високому рівні фактично не отримав. Так, Олександр провів декілька матчів у складі «динамівців», але навряд чи його розглядали як претендента на місце в основі киян. Закономірні оренди не давали необхідного ефекту. Лише-менш показати себе Романчук зумів лише в столичному «Арсеналі», після чого отримав хороший шанс вийти на новий рівень. Тоді ще грізний «Металіст» з Мironом Маркевичем на чолі, здавалося, став лутівкою до успіху, але період у Харкові виявився короткотривалим. Далі Олександр перейшов у «Ворсклу», після якої в 30-річному віці Олександр через брак гідних варіантів продовження кар'єри попрощався з великим футболем.

Підготував Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.

Все буде смачно

Виберіть тісто для піци: рецепти на будь-який смак

Тісто для піци — головна деталь улюбленої всіма італійської страви. Якою не була б начинка, правильно приготовлена основа вигідно поповнить її смак. Тісто для піци готують на воді або молочних продуктах, обов'язково додають олію.

Вибираючи рецепт тіста для приготування піци, варто зважати не лише на особистий смак, а й враховувати, якою буде начинка. Найтоншим буде тісто без дріжджів, хрустким — листкове, м'яким — дріжджове, а пишним — на кефірі. Отже, пропонуємо кілька рецептів тіста для піци.

Італійське

Знадобиться: 300 г борошна, 6 г сухих дріжджів, 225 г води, 2 ст. ложки оливкової олії, 1/2 ч. ложки солі.

Змішати борошно, сіль і дріжджі в кухонному комбайні. Перемішати олію та воду. Не вимикаючи комбайн, влити рідину й замісити однорідне тісто. Перекласти на стіл, присипаний борошном, і місити протягом 2-3 хв.

Перекласти тісто в миску та змастити зовні оливковою олією. Накрити миску харчовою плівкою та поставити у тепле місце на 40 хв., поки тісто не збільшиться в 2 рази.

Потім знову місити впродовж 1-2 хв.

Розкачати корж діаметром 30 см і покласти на деко. Підняти край на 2 см, щоб вийшов бортик, та напхнути начинкою.

Дріжджове

Знадобиться: 250 г борошна, 125 г вісяних пластівців, 80 г застиглого нарізаного шматочками вершкового масла, 1/2 склянки теплої води, 15-20 г свіжих дріжджів, 1 ч. ложка цукру, 1 ч. ложка солі.

Розчинити дріжджі в половині необхідного молока, додати цукор і трохи борошна. Дати постояти 10-15 хвилин, щоб дріжджі почали бродити. У борошні зробити ямку, влити підготовлені дріжджі,

додати інші продукти та вимісити тісто і добре відбити.

Листкове

Знадобиться: 400 г борошна, 40 г маргарину, 1 склянка води, 1 ч. л. солі.

Борошно, влити дуже холодну воду з сіллю, акуратно ножем з'єднувати поступово борошно і воду, потім руками замісити круте тісто без грудочок, накрити його і прибрати на 1,5-2 год. у холодильник.

Маргарин розм'якшити і надати йому поздовжню форму, прибрати в холод на годину. Опісля тісто розкачати, щоб було вдвічі більше за розмір прямокутника, сформованого з маргарину. На середину коржа покласти маргарин, накрити з двох боків тістом повністю. Посипати тісто і робочу поверхню борошном, покласти тісто швом донизу, розкачати якомога тонше в довжину, скласти втричі, знову так само розкачати, знову скласти, прибрати в холод на годину. Тісто голюбове.

Пісочне

Знадобиться: 500 г борошна, 250 г маргарину, 125 г сметани, 50 г цукру, 2 яєчних жовтки, сік 1/2 лимона, цедра 1 середнього лимона, щіпка солі.

Перемішати тісто в робочу потребу. Використовувати в міру потреби.

На кефірі

Знадобиться: 2,5 склянки борошна, 400 мл кефіру, 2 яйця, 1 ч. ложка цукру, 1/2 ч. ложки соди, оцет для гасіння соди, 1/2 ч. ложки солі.

Яйця збити, додати сіль і цукор, влити кефір. Соду загасити оцтом, додати у тісто, перемішати. Висипати борошно. Тісто добре вимісити. Воно має бути консистенції бісквітного тіста.

Сирне на молоці

Знадобиться: 200 г борошна, 100 г сиру, 1 яйце, 3 ст. ложки молока, 4 ст. ложки олії, 20 г дріжджів, щіпка солі.

Змішати усі інгредієнти та замісити дріжджове тісто. Скачати з нього кульку та дати постояти 10-15 хвилин. Далі розділити на шматки потрібного розміру та розкачати з них круглі заготовки завтовшки 1 см. Покласти їх на змазане олією деко або у форму, розрівняти так, щоб по краю вийшов невеликий бортик. На поверхню вкласти шар начинки та випікати при середній температурі близько півгодини.

На пиві

Знадобиться: 280 мл пива, 400 г борошна, 2 г цукру, 15 г солі, 80 мл олії.

Змішати борошно з цукром та сіллю, поступово влити пива, накріти рушником та залишити на 30 хв. Готове тісто розкачати у пласт діаметром 30 см, викласти начинку і запекати у духовці протягом 15 хвилин за температури 180° С.

Смачно!

Дитячий майданчик

БОГАТИР СТЕПАНОВИЧ

прохідні, а ріки — широкі-широчені. Та кінь богатирський зупину ніде не має, понад хмари соколом летить. На Службу Божу в Києві задзвонили, а Степанович перед володарем "Ясним Сонцем" став у замку високому, над рікою широкою, над Дніпром.

Ласкаво богатыря Володимир прийняв і поспитав, як довго з города Галич він мандрував.

— На вечір вчора в Галичі задзвонили, я виїжджав. На Службу Божу в Києві сповістили, я тут ось став.

Тут бояри гнівом розгнівились:

— Як? Чом ти нас не шануєш, вигадками твоїми обдурюєш? Чи ж бо не три по три сонце гасне, місяць сходить нам, богатырям, тим шляхом проїжджаючим?

Тут і красний Чурило Пленкович, з Галицької землі богатыря, своє слово сказав: "Хто його й зна, хто він такий", — і побіч нього й сісти на пирі не бажав.

Отоді то Ілля Муромець, славний богатыря, тричі Великому Володареві поклонивсь і своє слово до всіх сказав:

— На Почайну ріку всі ходять! З молодим соколом до змагу стати, силу-умілість перевірити.

Перший Чурило Пленкович іде. Здалека конем розганяється, ріку Почайну перескакує. Та в воду впав, другий берега не дістає. А Степанович і без розгону з берега на берег, над глибиною своїм конем богатырським легко пронісся.

— Слава молодому богатыреві! Слава! У Києві городі йому бути! — кругом грімко залунало.

Тоді він тричі королеві, всім богатырям поклін віддав, за хліб-сіль подякував.

У городі, у Галичі живе-проживає молодий-молодець богатыря Степанович. Кінь у нього бурий, волохатий, грива до землі сягає, а зброя на могутніх плечах, як золото, сяє. Уже то йому не в замок сидіти, не в городі жити, а мандрувати бажається. Тож Степанович до матері йде, тричі поклін кладе і так каже:

— Мамо моя, мені молодому в далеку дорогу пора. Скрізь я бував, а от стольного города, славного Києва, я ще й зовсім не видав. Раннім ранком у стольному городі мені бути, славному володареві нашому Володимирові-цареві поклонитись.

— До стольного Києва не їдь, мій сину! Там богатырів не їдь, мій сину! Там ще й князів не їдь. З тебе богатыря ще й посміються. Посміються ще й погордують: "Молоде соколя, ще й в силу не вбилось, а між нас іде, слави шукає", — так це тобі скажуть.

— Соколя молоде, та до лету вже сильне. Не спинай, моя мати!

І виїхав молодець славний Степанович. А простори — далекі, а ліси — не-

Лабіринт

Лютий

Лютый морозець гукає —
Малюки нехай тікають.
То пройма до кісточок —
Одягаю козушок.
Починаю в сніжних грати —
Він хапає рученята.
Одягаю рукавички —
А мороз щіпає щічки

Олена Коваленко.

Загадки

Білий, як пір'їна, холодний, як крижина. (Сніг)

Влітку відпочивають,
Взимку дітей катають. (Санчата)

Під вікном моїм калюжа
Уночі замерзла дуже,
Узялася склом твердим.
Добре ковзатись на ній. (Лід)

